**Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį**

►**B**

# TARYBOS DIREKTYVA 92/51/EEB

**1992 m. birželio 18 d.**

**dėl antrosios bendros profesinio mokymo ir lavinimo pripažinimo sistemos, papildanti Direktyvą 89/48/EEB**

(OL L 209, 24.7.1992, p. 25)

iš dalies keičiama:

| | | Oficialusis leidinys | | |
|---|---|---|---|---|
| | | Nr. | puslapis | data |
| ►**M1** | Komisijos Direktyva 94/38/EB 1994 m. liepos 26 d. | L 217 | 8 | 23.8.1994 |
| ►**M2** | Komisijos Direktyva 95/43/EB 1995 m. liepos 20 d. | L 184 | 21 | 3.8.1995 |
| ►**M3** | Komisijos Direktyva 97/38/EB 1997 m. birželio 20 d. | L 184 | 31 | 12.7.1997 |
| ►**M4** | Komisijos Direktyva 2000/5/EB 2000 m. vasario 25 d. | L 54 | 42 | 26.2.2000 |
| ►**M5** | Europos Parlamento Ir Tarybos Direktyva 2001/19/Eb 2001 m. gegužės 14 d. | L 206 | 1 | 31.7.2001 |
| ►**M6** | Europos Parlamento ir tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1882/2003 2003 m. rugsėjo 29 d. | L 284 | 1 | 31.10.2003 |
| ►**M7** | Komisijos Sprendimas 2004/108/EB, 2004 m. sausio 28 d. | L 32 | 15 | 5.2.2004 |
| ►**M8** | Tarybos Direktyva 2006/100/EB 2006 m. lapkričio 20 d. | L 363 | 141 | 20.12.2006 |

iš dalies keičiama:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| ►**A1** | Austrijos, Švedijos ir Suomijos stojimo aktas | C 241 | 21 | 29.8.1994 |
| ►**A2** | Aktas dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų | L 236 | 33 | 23.9.2003 |

▼B

# TARYBOS DIREKTYVA 92/51/EEB

## 1992 m. birželio 18 d.

## dėl antrosios bendros profesinio mokymo ir lavinimo pripažinimo sistemos, papildanti Direktyvą 89/48/EEB

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 49 straipsnį, 57 straipsnio 1 dalį ir 66 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ([1]),

bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ([2]),

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([3]),

(1) kadangi pagal Sutarties 8a straipsnį vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė ir kadangi, remiantis Sutarties 3 straipsnio c punktu, vienas iš Bendrijos tikslų yra laisvam asmenų ir paslaugų judėjimui tarp valstybių narių trukdančių kliūčių panaikinimas; kadangi valstybių narių piliečiams tai reiškia visų pirma galimybę dirbti pagal profesiją kaip savarankiškai dirbantiems asmenims ar pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ne toje valstybėje narėje, kurioje jie įgijo savo profesines kvalifikacijas;

(2) kadangi toms profesijoms, kurioms Bendrija nėra nustačiusi būtino minimalaus kvalifikacijos lygio, valstybės narės ir toliau gali tą lygį nustatyti, kad garantuotų savo teritorijoje teikiamų paslaugų kokybę; kadangi vis dėlto jos negali, nepažeisdamos savo įsipareigojimų pagal Sutarties 5, 48, 52 ir 59 straipsnius, reikalauti, kad valstybės narės pilietis įgytų tas kvalifikacijas, kurias jos apskritai nustato tik toms, kurias suteikia jų nacionalinės mokymo ir lavinimo sistemos, jei atitinkamas asmuo visas tas kvalifikacijas ar dalį jų jau yra įgijęs kitoje valstybėje narėje, kadangi dėl to kiekvienai priimančiajai valstybei narei, kurioje kokia nors profesija yra reglamentuojama, reikia atsižvelgti į kvalifikacijas, įgytas kitoje valstybėje narėje, ir nustatyti, ar tos kvalifikacijos atitinka tas, kurių reikalauja atitinkama valstybė narė;

(3) kadangi 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 89/48/EEB dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų po bent trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos ([4]) palengvina tokių įsipareigojimų laikymąsi; kadangi vis tik tai taikoma tik aukštajam mokslui;

(4) kadangi tam, kad būtų lengviau užsiimti visomis tomis profesinės veiklos rūšimis, kuriomis priimančiojoje valstybėje narėje galima užsiimti baigus tam tikro lygio mokymą ir lavinimą, turėtų būti įvesta antra bendroji sistema, papildanti pirmąją sistemą;

(5) kadangi papildoma bendroji sistema turi remtis tais pačiais principais ir *mutatis mutandis* tomis pačiomis taisyklėmis kaip ir pirmoji bendroji sistema;

(6) kadangi ši direktyva netaikoma toms reglamentuojamoms profesijoms, kurias apima konkrečios direktyvos, kuriose visų pirma

([1]) OL C 263, 1989 10 16, p. 1 ir OL C 217, 1990 9 1, p. 4.
([2]) OL C 149, 1990 6 18, p. 149 ir OL C 150, 1992 6 15.
([3]) OL C 75, 1990 3 26, p. 11.
([4]) OL C 19, 1989 1 24, p. 16.

▼B

kalbama apie abipusį mokymo kursų, baigtų prieš įsitraukiant į profesinį gyvenimą, pripažinimą;

(7) kadangi, be to, ji taip pat netaikoma toms veiklos rūšims, kurias apima konkrečios direktyvos, visų pirma skirtos techninių įgūdžių, pagrįstų patirtimi, įgyta kitoje valstybėje narėje, pripažinimu; kadangi kai kurios iš tų direktyvų yra taikomos išimtinai užsiėmimui savarankiška veikla; kadangi tam, kad būtų užtikrinta, jog užsiėmimas tokia veikla kaip pagal darbo sutartį dirbančiui asmeniui nėra šios direktyvos taikymo sritis, pagal kurią užsiėmimą tokia veikla turėtų reglamentuoti skirtingi teisinio pripažinimo susitarimai priklausomai nuo to, ar ta veikla užsiima savarankiškai dirbantis, ar kaip pagal darbo sutartį dirbantis asmuo, tos direktyvos turėtų būti taikomos asmenims, kurie atitinkama veikla užsiima kaip pagal darbo sutartį dirbantys asmenys;

(8) kadangi papildoma bendroji sistema visiškai nekliudo taikyti Sutarties 48 straipsnio 4 dalies ir 55 straipsnio;

(9) kadangi ši papildoma sistema privalo apimti visus mokymo ir lavinimo lygius, kurių neapima pirmoji bendroji sistema, būtent lygį, atitinkantį kitus mokymo ir lavinimo kursus, baigtus po vidurinės mokyklos, bei kitokį lygiavertį mokymą ir lavinimą, taip pat lygį, atitinkantį mokymo ir lavinimo kursus baigus vidurinę mokyklą, ir ilgalaikius ar trumpalaikius vidurinio mokslo kursus, kuriuos galbūt papildytų profesinis mokymas ar patirtis;

(10) kadangi daugelyje valstybių narių dirbti pagal tam tikrą reglamentuojamą profesiją galima turint arba labai trumpą parengimą, arba tam tikrų asmeninių savybių, arba tiesiog bendrąsias žinias, dėl to normalūs pripažinimo mechanizmai pagal šią direktyvą gali būti pernelyg nepatogūs; kadangi tokiais atvejais reikėtų numatyti supaprastintus mechanizmus;

(11) kadangi turėtų būti atsižvelgta ir į Jungtinės Karalystės profesinio mokymo sistemą, pagal kurią užsiėmimo visomis profesinės veiklos rūšimis lygių standartai nustatomi taikant „Nacionalinę profesinių kvalifikacijų sistemą“;

(12) kadangi kai kuriose valstybėse narėse yra gana nedaug reglamentuojamų profesijų; tačiau kadangi rengimas profesijoms, kurios nėra reglamentuojamos, gali būti konkrečiai parengtas darbui pagal profesiją, kurio lavinimo struktūrą ir lygį tikrina ar tvirtina atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos; kadangi tai suteikia garantijas, lygiavertes toms, kurios teikiamos ryšium su reglamentuojama profesija;

(13) kadangi priimančiosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms turėtų būti leista, remiantis atitinkamomis Bendrijos teisės nuostatomis, nustatyti išsamias taisykles, būtinas adaptacijos laikotarpiui ir kvalifikaciniam egzaminui ar testui įgyvendinti;

(14) kadangi papildoma bendroji sistema apima du mokymo ir lavinimo lygius, o pradinė bendroji sistema apima trečią lygį, papildomoje bendrojoje sistemoje turi būti nustatyta, ar asmuo, turintis tam tikro lygio išsimokslinimą ir išsilavinimą, gali ir kokiomis sąlygomis gali dirbti kitoje valstybėje narėje pagal profesiją, kuriai būtinos kvalifikacijos yra reglamentuojamos skirtingu lygiu;

(15) kadangi, kad būtų galima dirbti pagal tam tikras profesijas, kai kuriose valstybėse narėse reikalaujama turėti diplomą tokia prasme, kaip vartojama Direktyvoje 89/48/EEB, o darbui pagal tas pačias profesijas kitos valstybės narės reikalauja baigti kitokios struktūros profesinį mokymą ir lavinimą; kadangi tam tikros mokymo ir lavinimo rūšys, nors ir nebūdamos šioje direktyvoje nurodytos minimalios trukmės kursai baigus vidurinę mokyklą, vis dėlto baigiasi lygintinu profesiniu lygiu ir parengia asmenį panašioms pareigoms ir veiklai; kadangi toks mokymas ir lavinimas dėl to turėtų būti priskirtas tai pačiai kategorijai, kaip ir tas,

▼B

kuris patvirtinamas diplomu; kadangi toks mokymas ir lavinimas yra labai įvairus ir ši klasifikacija gali būti atlikta tik sudarius visų tokių kursų sąrašą; kadangi tokia klasifikacija nustatytų, kur tinka, tokio mokymo ir lavinimo ir tokio, kuriam taikoma Direktyva 89/48/EEB, lygiavertiškumo pripažinimą; kadangi kai kurios reglamentuojamos mokymo ir lavinimo rūšys taip pat turėtų būti priskirtos toms, kurios suteikia diplomus ir yra įtrauktos į antrąjį sąrašą;

(16) kadangi, atsižvelgiant į nuolat kintantį profesinio mokymo organizavimą, turėtų būti numatyta tų sąrašų pakeitimo tvarka;

(17) kadangi papildoma bendroji sistema apima profesijas, užsiėmimas kuriomis priklauso nuo to, ar yra įgytos vidurinio lygio profesinio mokymo ir lavinimo kvalifikacijos, ir apskritai reikalauja fizinio darbo įgūdžių, ši sistema turi taip pat numatyti tokių kvalifikacijų pripažinimą, net jei tokios kvalifikacijos buvo įgytos tik sukaupus profesinę patirtį valstybėje narėje, kuri nereglamentuoja tokių profesijų;

(18) kadangi šios bendrosios sistemos, kaip ir pirmosios bendrosios sistemos, tikslas yra pašalinti kliūtis, trukdančias pradėti darbą pagal reglamentuojamą profesiją ir dirbti pagal ją; kadangi darbu, atliktu remiantis 1985 m. liepos 16 d. Tarybos sprendimu 85/368/EEB dėl Europos bendrijos valstybių narių profesinio mokymo kvalifikacijų palyginamumo [1] siekiant kitokio tikslo nei šalinti judėjimo laisvės teisines kliūtis, būtent, darbo rinkos skaidrumo didinimo — turi būti pasinaudota, kur tinka, taikant šią direktyvą, ypač tais atvejais, kai jis galėtų suteikti informaciją apie profesinio lavinimo esmę, turinį ir trukmę;

(19) kadangi su profesinėmis organizacijomis ir profesinio mokymo ir lavinimo įstaigomis turėtų, kur tinka, būti konsultuojamasi arba jos atitinkamu būdu turėtų būti įtraukiamos į sprendimų priėmimo procesą;

(20) kadangi, kaip ir pradinėje sistemoje, tokia sistema, stiprindama Bendrijos piliečio teisę pritaikyti savo profesinius įgūdžius bet kurioje valstybėje narėje, papildo ir įtvirtina jo teisę įgyti tokius įgūdžius, kur tik jis pageidauja;

(21) kadangi šios dvi sistemos turėtų būti įvertintos praėjus tam tikram laikui nuo jų taikymo pradžios, siekiant nustatyti, kaip efektyviai jos veikia, ir visų pirma — kaip jas abi galima tobulinti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

## Sąvokų apibrėžimai

*1 straipsnis*

Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

a) *diplomas* – tai bet kuris mokymo ir lavinimo dokumentas arba bet kuris tokių dokumentų rinkinys:

— kurį išdavė valstybės narės kompetentinga institucija, paskirta pagal tos valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus,

— patvirtinantis, kad jo turėtojas sėkmingai baigė:

i) ne trumpesnius kaip vienerių metų ar lygiavertės trukmės vakarinius ar neakivaizdinius kursus po vidurinės mokyklos, išskyrus tuos, kurie nurodyti Direktyvos 89/48/EEB 1

[1] OL L 199, 1985 7 31, p. 56.

▼B

straipsnio a punkto antroje įtraukoje, į kuriuos stojant be kitų sąlygų, paprastai yra reikalaujama būti sėkmingai baigus vidurinio mokslo kursą, kurį baigti reikalaujama stojant į universitetą ar aukštojo mokslo įstaigą, taip pat turėti profesinį išsilavinimą, kurio gali būti pareikalauta kartu su tokiais kursais baigus vidurinę mokyklą;

ii) arba vieną iš C priede nurodytų mokymo ir lavinimo kursų, bei

— patvirtinantis, kad jo turėtojas turi profesines kvalifikacijas, reikalingas norint pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar dirbti pagal ją toje valstybėje narėje,

jeigu didesnė mokymo ir lavinimo, patvirtinamo tokiu dokumentu, dalis buvo įgyta Bendrijoje arba ne Bendrijoje esančiose mokslo įstaigose, kuriose mokymas ir lavinimas vyksta pagal valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, arba jo turėtojas turi trejų metų profesinę patirtį, patvirtintą valstybės narės, kuri pripažino trečiosios šalies dokumentą, įrodantį mokymą ir lavinimą.

Toliau išvardyti dokumentai yra laikomi tokiais pat dokumentais, kaip ir diplomai tokia prasme, kaip vartojama pirmoje pastraipoje: bet kuris valstybėje narėje kompetentingos institucijos išduotas mokymo ir lavinimo dokumentas ar bet kuris tokių įrodančių dokumentų rinkinys, jei jis išduotas sėkmingai baigus Bendrijoje įgytą ir tos valstybės narės kompetentingos institucijos lygiaverčiu pripažintą mokymą ir lavinimą ir jei jis suteikia tokias pat teises pradėti dirbti ir toliau dirbti toje valstybėje narėje pagal reglamentuojamą profesiją;

b) *pažymėjimas*: bet kuris mokymo ir lavinimo dokumentas arba bet kuris tokių dokumentų rinkinys:

— kuris buvo išduotas valstybės narės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal jos pačios įstatymus ir kitus teisės aktus,

— patvirtinantis, kad jo turėtojas po vidurinio mokslo yra baigęs:

mokymo ar lavinimo kursus, išskyrus tuos, kurie nurodyti a punkte, dėstomus švietimo ir mokymo įstaigoje ar darbe, arba derinant kursus švietimo ir mokymo įstaigoje ir kursus darbe, ir papildytus, kur tinka, bandomąja ar profesine praktika, papildomai reikalaujama prie šių kursų,

arba bandomąja ar profesine praktika papildomai prie šio vidurinio kurso, arba

— patvirtinantis, kad jo turėtojas, baigęs vidurinį techninio ar profesinio pobūdžio kursą, baigė, jei reikia,

mokymo ar lavinimo kursą, minimą ankstesnėje įtraukoje,

arba bandomąją ar profesinę praktiką, papildomai reikalaujamą prie šio vidurinio techninio ar profesinio pobūdžio kurso, ir

— kuris patvirtina, kad jo turėtojas turi profesines kvalifikacijas, reikalingas norint pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją toje valstybėje narėje arba dirbti joje,

jeigu didesnė mokymo ir lavinimo, patvirtinamo tokiu dokumentu, dalis buvo įgyta Bendrijoje arba ne Bendrijoje esančiose mokslo įstaigose, kuriose mokymas ir lavinimas vyksta pagal valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, arba kad jo turėtojas turi dvejų metų profesinę patirtį, patvirtintą valstybės narės, kuri pripažino trečiosios šalies dokumentą, įrodantį mokymą ir lavinimą.

Toliau išvardyti dokumentai yra laikomi tokiais pat dokumentais, kaip ir pažymėjimai, kaip apibrėžta pirmoje pastraipoje: bet kuris valstybėje narėje kompetentingos institucijos išduotas mokymo ir lavinimo dokumentas ar bet kuris tokių įrodančių dokumentų rinkinys, jei jis išduotas sėkmingai baigus Bendrijoje įgytą ir tos valstybės narės kompetentingos institucijos lygiaverčiu pripažintą

▼B

mokymą ir lavinimą ir jei jis suteikia tokias pat teises pradėti dirbti ir toliau dirbti toje valstybėje narėje pagal reglamentuojamą profesiją;

c) *kompetenciją patvirtinantis dokumentas*: bet kuris kvalifikacijas įrodantis dokumentas:

— patvirtinantis mokymą ir lavinimą, nesudarantį išsilavinimo dalies, patvirtintos diplomu tokia prasme, kaip vartojama Direktyvoje 89/48/EEB, arba diplomu ar pažymėjimu tokia prasme, kokia vartojama šioje direktyvoje, arba

— išduotas institucijos, paskirtos pagal valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, įvertinus asmenines pareiškėjo savybes, kvalifikaciją, arba žinias, kurios laikomos esminėmis, jei norima dirbti pagal profesiją, nereikalaujant dokumento, įrodančio ankstesnį mokymą ir lavinimą;

d) *priimančioji valstybė narė*: bet kuri valstybė narė, kurioje kokios nors valstybės narės pilietis paduoda paraišką leisti dirbti pagal profesiją, reglamentuojamą toje valstybėje narėje, išskyrus tą, kurioje jis gavo mokymą ir lavinimą įrodantį dokumentą arba kompetencijos patvirtinimą arba pirmiau dirbo pagal tą profesiją;

e) *reglamentuojama profesija*: reglamentuojama profesinė veikla ar veiklos rūšys, kurios valstybėje narėje sudaro šią profesiją;

f) *reglamentuojama profesinė veikla*: profesinė veikla, kai ėmimasis tokios veiklos ar vertimasis ja arba vienas iš vertimosi ja būdų valstybėje narėje pagal įstatymus ir kitus teisės aktus tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso nuo mokymą ir lavinimą įrodančio dokumento ar kompetenciją patvirtinančio dokumento turėjimo. Vertimosi reglamentuojama profesine veikla būdas visų pirma yra:

— vertimasis veikla pagal profesijos pavadinimą, jei naudojimasis tokiu pavadinimu priklauso asmenims, turintiems įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą mokymą ir lavinimą įrodantį arba kompetenciją patvirtinantį dokumentą,

— vertimasis su sveikata susijusia profesine veikla, jei atlyginimas už tokią veiklą ir (ar) jos kompensavimas pagal nacionalinę socialinės apsaugos tvarką priklauso nuo mokymą ir lavinimą įrodančio arba kompetenciją patvirtinančio dokumentą turėjimo.

Tais atvejais, kai pirma pastraipa netaikoma, profesinė veikla laikoma reglamentuojama profesine veikla, jei ja verčiasi nariai asociacijos ar organizacijos, kurios tikslas visų pirma yra atitinkamoje profesinėje srityje skatinti ir palaikyti aukštą veiklos lygį ir kuri, siekiant to tikslo, yra tam tikru būdu valstybės narės pripažinta ir:

— išduoda savo nariams mokymą ir lavinimą įrodantį dokumentą,

— užtikrina, kad jos nariai gerbs jos nustatytas profesinio elgesio taisykles, ir

— suteikia jiems teisę naudotis kokiu nors profesiniu pavadinimu arba santrumpa arba naudotis tą mokymą ir lavinimą atitinkančiu statusu.

Tais atvejais, kai valstybė narė pripažinimą, kuris yra minimas antroje pastraipoje, suteikia asociacijai ar organizacijai, kuri atitinka tos pastraipos sąlygas, ji apie tai informuoja Komisiją;

g) *reglamentuojamas mokymas ir lavinimas*: bet koks mokymas ir lavinimas, kuris:

— konkrečiai parengtas taip, kad būtų galima dirbti pagal tam tikrą profesiją, ir

— susideda iš kurso ar kursų, jei reikia, papildytų profesiniu mokymu ar bandomąja arba profesine praktika, kurių struktūrą ir lygį apibrėžia tos valstybės narės įstatymai ir kiti teisės aktai

▼B

arba kuriuos kontroliuoja ar tvirtina tam tikslui paskirta institucija;

h) *profesinė patirtis*: faktiškas ir teisėtas darbas pagal atitinkamą profesiją valstybėje narėje;

i) *adaptacijos laikotarpis*: darbas pagal reglamentuojamą profesiją priimančiojoje valstybėje narėje kvalifikuoto tos profesijos atstovo atsakomybe, o tokios prižiūrimos praktikos metu galima toliau mokytis ir lavintis. Šis prižiūrimos praktikos laikotarpis turi būti įvertinamas. Išsamias taisykles, reglamentuojančias adaptacijos laikotarpį ir jo įvertinimą, nustato priimančiųjų valstybių narių kompetentinga institucija.

Priimančiojoje valstybėje narėje asmens, atliekančio prižiūrimą praktiką, statusą, ypač dėl teisės apsigyventi, taip pat įsipareigojimus, socialines teises ir išmokas, pašalpas bei atlyginimus nustato tos valstybės narės kompetentingos institucijos pagal taikomą Bendrijos teisę;

j) *kvalifikacinis egzaminas ar testas*: egzaminas, apsiribojantis pareiškėjo profesinių žinių patikrinimu, kurį rengia priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos, kad įvertintų pareiškėjo sugebėjimą dirbti toje valstybėje narėje pagal reglamentuojamą profesiją.

Kad būtų leista surengti šį egzaminą ar testą, kompetentingos institucijos sudaro sąrašą dalykų, kurių, palyginus toje valstybėje narėje reikalaujamą mokymą ir išsilavinimą ir pareiškėjo įgytą, pareiškėjo turimame mokymą ir lavinimą patvirtinančiame dokumente trūksta. Šie dalykai gali būti tiek teorinės žinios, tiek praktiniai įgūdžiai, kurie reikalingi dirbant pagal tą profesiją.

Kvalifikacinis egzaminas ar testas turi būti rengiamas atsižvelgiant į tai, ar pareiškėjas yra kvalifikuotas specialistas kilmės valstybėje narėje arba toje valstybėje narėje, iš kurios jis yra atvykęs, ar ne. Į egzaminą ar testą įtraukiami iš to sąrašo atrinkti dalykai, kuriuos išmanyti yra labai svarbu, kad priimančiojoje valstybėje narėje būtų galima dirbti pagal profesiją. Per egzaminą ar testą taip pat gali būti tikrinamas priimančiojoje valstybėje narėje atitinkamoms veiklos rūšims taikomų profesinių taisyklių išmanymas. Kvalifikacinio egzamino ar testo rengimą išsamiai nustato tos valstybės kompetentingos institucijos.

Pareiškėjo, kuris nori pats pasirengti kvalifikaciniam egzaminui ar testui, statusą priimančiojoje valstybėje narėje nustato tos valstybės kompetentingos institucijos pagal taikomą Bendrijos teisę.

## II SKYRIUS

## Taikymo sritis

*2 straipsnis*

Ši direktyva yra taikoma bet kuriam valstybės narės piliečiui, kuris nori kaip savarankiškai dirbantis asmuo arba pagal darbo sutartį dirbantis asmuo priimančiojoje valstybėje narėje dirbti pagal reglamentuojamą profesiją.

Ši direktyva netaikoma nei profesijoms, kurioms yra skirta konkreti direktyva, nustatanti valstybių narių abipusio diplomų pripažinimo tvarką, nei veiklai, kuriai taikomos A priede išvardytos direktyvos.

B priede išvardytos direktyvos yra taikytinos kaip pagal darbo sutartį dirbančiam asmeniui užsiimant tomis veiklos rūšimis, kurioms taikomos tos direktyvos.

▼B

III SKYRIUS

**Pripažinimo sistema, kai priimančioji valstybė narė reikalauja turėti diplomą tokia prasme, kaip vartojama šioje direktyvoje ar Direktyvoje 89/48/EEB**

*3 straipsnis*

Nepažeidžiant Direktyvos 89/48/EEB, tais atvejais, kai norint priimančiojoje valstybėje narėje pradėti ar toliau dirbti pagal reglamentuojamą profesiją reikia turėti diplomą tokia prasme, kaip vartojama šioje direktyvoje ar Direktyvoje 89/48/EEB, kompetentinga institucija negali, remdamasi tuo, kad kvalifikacijos nėra pakankamos, atsisakyti leisti valstybės narės piliečiui pradėti dirbti ar toliau dirbti pagal tą profesiją tomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos saviems piliečiams:

a) jei pareiškėjas turi diplomą, nurodytą šioje direktyvoje ar Direktyvoje 89/48/EEB, reikalaujamą kitoje valstybėje narėje norint pradėti dirbti ar toliau dirbti pagal tą profesiją jos teritorijoje, ir tas diplomas buvo išduotas valstybėje narėje; arba

b) jei pareiškėjas pagal tą profesiją dirbo visą darbo dieną dvejus metus ar atitinkamą laikotarpį, dirbdamas ne visą darbo dieną per ankstesnius 10 metų kitoje valstybėje narėje, kuri tos profesijos nereglamentuoja tokia prasme, kaip vartojama šios direktyvos 1 straipsnio e punkte, 1 straipsnio f punkto pirmoje pastraipoje ar Direktyvos 89/48/EEB 1 straipsnio c punkte, 1 straipsnio d punkto pirmoje pastraipoje, ir turi mokymą ir lavinimą įrodantį dokumentą, kuris:

   — buvo išduotas valstybės narės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal tos valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus, ir

   — patvirtina, kad jo turėtojas yra sėkmingai baigęs ne mažiau kaip vienerių metų trukmės kursus po vidurinės mokyklos, išskyrus tuos, kurie nurodyti Direktyvos 89/48/EEB 1 straipsnio a punkto antroje įtraukoje, ar lygiavertės trukmės vakarinius ar neakivaizdinius kursus, į kuriuos priimant, be kitų sąlygų, paprastai yra reikalaujama būti sėkmingai baigus vidurinio mokslo kursą, reikalingą stojant į universitetą ar aukštojo mokslo įstaigą, o taip pat, kad jis yra papildomai įgijęs profesinį išsilavinimą, kuris yra tokių kursų po vidurinės mokyklos sudedamoji dalis,

   — arba patvirtina reglamentuojamą mokymą ir lavinimą, minimą D priede, ir

   — parengė jas turintį asmenį dirbti pagal savo profesiją.

   Tačiau pirmiau minėtos dvejų metų profesinės patirties gali būti nereikalaujama tais atvejais, kai mokymą ir lavinimą įrodantis dokumentas, kurį turi pareiškėjas ir kuris minimas šiame punkte, yra išduodamas baigus reglamentuojamą mokymą ir lavinimą.

   Toliau nurodyti dokumentai yra laikomi tokiais pat dokumentais, kaip mokymą ir lavinimą įrodantys dokumentai, paminėti šio punkto pirmoje pastraipoje: bet koks mokymą ir lavinimą įrodantis dokumentas ar tokių įrodančių dokumentų rinkinys, išduotas valstybės narės kompetentingos institucijos, jei jis išduotas baigus mokymą ir lavinimą, įgytą Bendrijoje, ir yra pripažįstamas toje valstybėje narėje lygiaverčiu, jeigu kitos valstybės narės ir Komisija buvo informuotos apie tą pripažinimą.

   Nukrypstant nuo šio straipsnio pirmos pastraipos, iš priimančiosios valstybės narės nereikalaujama šį straipsnį taikyti tais atvejais, kai norint pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar dirbant pagal ją toje šalyje reikia diplomo, apibūdinto Direktyvoje 89/48/EEB, kurį išduodant, be kitų sąlygų, reikalaujama būti baigus ilgesnės kaip ketverių metų trukmės kursus po vidurinės mokyklos.

▼B

*4 straipsnis*

1. Nepaisant 3 straipsnio, priimančioji valstybė narė taip pat gali pareikalauti, kad pareiškėjas:

a) pateiktų profesinę patirtį įrodantį dokumentą tais atvejais, kai mokymo ir lavinimo trukmė, kuri, kaip išdėstyta 3 straipsnio pirmos pastraipos a ir b punktuose, pažymima pateikiant paraišką, yra bent vieneriais metais trumpesnė negu reikalaujama priimančiojoje valstybėje narėje. Šiuo atveju reikalaujamas profesinės patirties laikotarpis:

— negali daugiau kaip dukart viršyti mokymo ir lavinimo trukmės skirtumo, jei tas skirtumas siejasi su kursais, baigus vidurinę mokyklą, ir (arba) bandomosios praktikos, atliekamos vadovaujant prižiūrinčiam specialistui ir besibaigiančios egzaminu, laikotarpiu,

— negali viršyti trukmės skirtumo, jei tas skirtumas susijęs su profesine praktika, įgyjama kvalifikuotam profesijos atstovui padedant.

Diplomams tokia prasme, kaip vartojama 1 straipsnio a punkto antroje pastraipoje, lygiaverčio lygio pripažįstama mokymo ir lavinimo trukmė yra nustatoma kaip mokymui ir lavinimui, nurodytam 1 straipsnio a punkto pirmoje pastraipoje.

Taikant šias nuostatas turi būti atsižvelgiama į 3 straipsnio pirmos pastraipos b punkte minėtą profesinę patirtį.

Visais atvejais reikalaujama profesinė patirtis negali viršyti ketverių metų.

Tačiau profesinės patirties galima nereikalauti iš pareiškėjo, turinčio diplomą, patvirtinantį kursų po vidurinės mokyklos baigimą, kaip nurodyta 1 straipsnio a punkto antroje įtraukoje, arba diplomą, kaip apibūdinta Direktyvos 89/48/EEB 1 straipsnio a punkte, norinčio dirbti pagal profesiją priimančiojoje valstybėje narėje, kuri reikalauja turėti diplomą arba dokumentą, patvirtinantį vieno iš mokymo ir lavinimo kursų, minimų C priede, baigimą;

b) išlauktų ne ilgesnį kaip trejų metų adaptacijos laikotarpį arba laikytų kvalifikacinį egzaminą ar testą, jeigu:

— teoriniai ir (arba) praktiniai dalykai, įtraukti į mokymą ir lavinimą, kurį jis įgijo, kaip nustatyta 3 straipsnio pirmos pastraipos a ir b punktuose, iš esmės skiriasi nuo tų dalykų, kurie nurodyti diplome, kaip apibrėžta šioje direktyvoje ar Direktyvoje 89/48/EEB, kurio reikalaujama priimančiojoje valstybėje narėje, arba

— jei 3 straipsnio pirmos pastraipos a punkte minėtu atveju priimančiojoje valstybėje narėje reglamentuojamą profesiją sudaro viena ar keletas reglamentuojamų veiklos rūšių, kurios valstybėje narėje, iš kurios pareiškėjas yra kilęs ar atvykęs, nepriklauso reglamentuojamai profesijai, o tas skirtumas atitinka priimančiojoje valstybėje narėje konkrečiai reikalaujamą mokymą ir lavinimą bei apima teorinius ir (arba) dalykus, kurie gerokai skiriasi nuo tų dalykų, nurodytų pareiškėjo pateiktame diplome, kaip apibrėžta šioje direktyvoje ar Direktyvoje 89/48/EEB, arba

— jei 3 straipsnio pirmos pastraipos b punkte minėtu atveju priimančiojoje valstybėje narėje reglamentuojamą profesiją sudaro viena ar keletas reglamentuojamos profesinės veiklos rūšių, nepriklausančių profesijai, pagal kurią pareiškėjas dirba valstybėje narėje, iš kurios jis yra kilęs ar atvykęs, o tas skirtumas atitinka priimančiojoje valstybėje narėje konkrečiai reikalaujamą mokymą ir lavinimą bei apima teorinius ir (arba) praktinius dalykus, kurie gerokai skiriasi nuo tų dalykų, kurie įeina į pareiškėjo pateiktus mokymą ir lavinimą įrodančius dokumentus.

▼M5

Jei priimančioji valstybė narė reikalauja, kad pareiškėjas baigtų adaptacinį laikotarpį arba laikytų tinkamumo testą, pirmiausia ji turi nustatyti, ar profesinės praktikos metu pareiškėjo įgytos žinios visiškai arba iš dalies atitinka pirmoje pastraipoje minėtą esminį skirtumą.

▼B

Jei priimančioji valstybė narė naudojasi šia galimybe, ji turi suteikti pareiškėjui teisę rinktis viena iš dviejų: adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą. Jei priimančioji valstybė narė, kuri reikalauja diplomo, kaip nurodyta Direktyvoje 89/48/EEB ar šioje direktyvoje, ketina nustatyti leidžiančias nukrypti nuostatas dėl pareiškėjo teisės pasirinkti, taikoma 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

Nukrypdama nuo šio punkto antros pastraipos, priimančioji valstybė narė gali pasilikti teisę rinktis adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą, jei

— profesija, pagal kurią dirbant reikia labai gerai išmanyti nacionalinę teisę ir kurioje konsultavimas ir (ar) pagalbos nacionalinės teisės klausimais teikimas yra esminis ir nuolatinis profesinės veiklos ypatumas, arba

— tais atvejais priimančioji valstybė narė reikalauja dirbant pagal tam tikrą profesiją būtinai turėti diplomą, kaip nurodyta Direktyvoje 89/48/EEB, viena iš tokios teisės suteikimo sąlygų yra reikalavimas būti baigusiam ilgesnius kaip trejų metų kursus po vidurinės mokyklos arba lygiavertės trukmės vakarinius ar neakivaizdinius kursus, o pareiškėjui turėti arba diplomą, kaip apibrėžta šioje direktyvoje, arba mokymą ir lavinimą įrodantį dokumentą, nurodytą 3 straipsnio pirmos pastraipos b punkte, bet nenurodytą Direktyvos 89/48/EEB 3 straipsnio b punkte.

2. Tačiau priimančioji valstybė narė negali tuo pačiu metu taikyti šio straipsnio 1 dalies a ir b punktų nuostatų.

## IV SKYRIUS

## Pripažinimo sistema, kai priimančioji valstybė narė reikalauja diplomo, o pareiškėjas turi pažymėjimą ar yra įgijęs atitinkamą mokymą ir išsilavinimą

### *5 straipsnis*

Kai norint priimančiojoje valstybėje narėje pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją reikia turėti diplomą, kompetentinga institucija negali, remdamasi tuo, kad kvalifikacijos nėra pakankamos, atsisakyti leisti valstybės narės piliečiui pradėti dirbti ar toliau dirbti pagal tą profesiją tomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos saviems piliečiams:

a) jei pareiškėjas turi pažymėjimą, reikalaujamą kitoje valstybėje narėje norint pradėti dirbti pagal tą profesiją jos teritorijoje ar toliau dirbti joje, ir tas pažymėjimas buvo išduotas valstybėje narėje; arba

b) jei pareiškėjas pagal tą pačią profesiją dirbo visą darbo dieną dvejus metus per ankstesnius 10 metų kitoje valstybėje narėje, kuri tos profesijos nereglamentuoja tokia prasme, kaip vartojama 1 straipsnio e punkte ir 1 straipsnio f punkto pirmoje pastraipoje, ir turi mokymą ir lavinimą įrodantį dokumentą:

— išduotą valstybės narės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal tos valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus, ir

— patvirtinantį, kad jį turintis asmuo po kursų, baigtų po vidurinės mokyklos, yra baigęs:

▼B

profesinio mokymo ar lavinimo kursus, išskyrus nurodytuosius a punkte, švietimo arba mokymo įstaigoje ar darbo vietoje, arba ir švietimo ar mokymo įstaigoje, ir darbo vietoje, ir papildytus, kur tinkama, bandomąja ar profesine praktika, kuri yra sudedamoji tokio mokymo dalis,

arba bandomąją ar profesinę praktiką, kuri yra tokių kursų, baigus vidurinę mokyklą, sudėtinė dalis, arba

— patvirtinantį, kad turėtojas, baigęs techninio ar profesinio pobūdžio kursus, baigtus po vidurinės mokyklos, prireikus baigė:

profesinio mokymo ar lavinimo kursą, minėtą ankstesnėje įtraukoje,

arba bandomosios ar profesinės praktikos, kuri yra techninio ar profesinio pobūdžio kursų po vidurinės mokyklos dalis, laikotarpį,

— parengusį jas turintį asmenį dirbti pagal savo profesiją.

Tačiau aukščiau paminėtos dvejų metų profesinės patirties galima nereikalauti, jei pareiškėjo turimas mokymą ir lavinimą įrodantis dokumentas, minimas šiame punkte, yra išduotas baigus reglamentuojamą mokymą ir lavinimą.

Nepaisant to, priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad pareiškėjui būtų nustatytas adaptacijos laikotarpis, neviršijantis trejų metų, arba kad jis laikytų kvalifikacinį egzaminą ar testą. Priimančioji valstybė narė turi suteikti pareiškėjui teisę pasirinkti adaptacijos laikotarpį, arba kvalifikacinį egzaminą ar testą.

▼M5

Jei priimančioji valstybė narė reikalauja, kad pareiškėjas baigtų adaptacinį laikotarpį arba laikytų tinkamumo testą, pirmiausia ji turi nustatyti, ar pareiškėjo profesinės praktikos metu įgytos žinios visiškai arba iš dalies atitinka pirmoje pastraipoje esminį skirtumą tarp diplomo ir pažymėjimo.

▼B

Tais atvejais, kai priimančioji valstybė narė ketina nustatyti leidžiančias nukrypti nuostatas dėl pareiškėjo teisės pasirinkti, taikoma 14 straipsnyje nustatyta tvarka.

## V SKYRIUS

## Pripažinimo sistema, kai priimančioji valstybė narė reikalauja turėti pažymėjimą

### *6 straipsnis*

Tais atvejais, kai norint priimančiojoje valstybėje narėje pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją reikia turėti diplomą, kompetentinga institucija negali, remdamasi tuo, kad kvalifikacijos nėra pakankamos, atsisakyti leisti valstybės narės piliečiui pradėti dirbti pagal tą profesiją ar toliau dirbti tomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos saviems piliečiams:

a) jei pareiškėjas turi diplomą, kaip apibūdinta šioje direktyvoje ar Direktyvoje 89/48/EEB, ar pažymėjimą, reikalaujamą kitoje valstybėje narėje norint pradėti dirbti pagal tą profesiją ar toliau dirbti jos teritorijoje, jei toks diplomas buvo išduotas valstybėje narėje; arba

b) jei pareiškėjas pagal tą profesiją dirbo visą darbo dieną dvejus metus arba lygiavertės trukmės laikotarpį ne visą darbo dieną per ankstesnius 10 metų kitoje valstybėje narėje, kuri tos profesijos nereglamentuoja tokia prasme, kaip vartojama 1 straipsnio e punkte ir

▼B

1 straipsnio f punkto pirmoje pastraipoje, ir turi mokymą ir lavinimą įrodantį dokumentą:

— išduotą valstybės narės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal tos šalies įstatymus ir kitus teisės aktus, ir

— patvirtinantį, kad jo turėtojas yra sėkmingai baigęs ne mažiau kaip vienerių metų trukmės kursus po vidurinės mokyklos, išskyrus tuos, kurie nurodyti Direktyvos 89/48/EEB 1 straipsnio a punkto antroje įtraukoje, ar lygiavertės trukmės vakarinius ar neakivaizdinius kursus, į kuriuos priimant, be kitų sąlygų, paprastai yra reikalaujama būti sėkmingai baigus vidurinio mokslo kursą, reikalingą stojant į universitetą ar aukštojo mokslo įstaigą, o taip pat, kad jis yra papildomai įgijęs profesinį išsilavinimą, kuris yra tokių kursų po vidurinės mokyklos sudedamoji dalis, arba

— patvirtinantį, kad jį turintis asmuo po kursų, baigtų po vidurinės mokyklos, yra baigęs:

profesinio mokymo ar lavinimo kursus, išskyrus nurodytuosius a punkte, švietimo įstaigoje ar darbo vietoje, arba ir švietimo įstaigoje, ir darbo vietoje, ir papildytus, kur tinkama, bandomąja ar profesine praktika, kuri yra sudedamoji tokių mokymo kursų dalis,

arba bandomąją ar profesinę praktiką, kuri yra kursų, baigus vidurinę mokyklą, sudėtinė dalis, arba

— patvirtinantį, kad turėtojas, baigęs techninio ar profesinio pobūdžio kursus, baigtus po vidurinės mokyklos, prireikus baigė:

profesinio mokymo ar lavinimo kursą, minėtą ankstesnėje įtraukoje,

arba bandomosios ar profesinės praktikos, kuri yra techninio ar profesinio pobūdžio kursų po vidurinės mokyklos dalis, laikotarpį,

— parengusį jas turintį asmenį dirbti pagal savo profesiją.

Tačiau pirmiau minėtos dvejų metų profesinės patirties galima nereikalauti, jei pareiškėjo turimas mokymą ir lavinimą įrodantis dokumentas, minimas šiame punkte, yra išduotas baigus reglamentuojamą mokymą ir lavinimą;

c) jei pareiškėjas, kuris neturi jokio diplomo, pažymėjimo ar kito mokymą ir lavinimą įrodančio dokumento tokia prasme, kaip vartojama 3 straipsnio b punkte arba šio straipsnio b punkte, pagal atitinkamą profesiją visą darbo dieną dirbo trejus metus iš eilės arba lygiavertės trukmės darbą ne visą darbo dieną per ankstesnius 10 metų kitoje valstybėje narėje, kuri nereglamentuoja tos profesijos tokia prasme, kaip vartojama 1 straipsnio e punkte ir 1 straipsnio f punkto pirmoje pastraipoje.

Toliau išvardyti dokumentai yra laikomi tokiais pat dokumentais, kaip ir mokymą ir lavinimą įrodantys dokumentai, minėti b punkto pirmoje pastraipoje: bet kuris valstybėje narėje kompetentingos institucijos išduotas mokymą ir lavinimą įrodantis dokumentas ar bet kuris tokių įrodančių dokumentų rinkinys, jei jis išduotas sėkmingai baigus Bendrijoje įgytą ir tos valstybės narės kompetentingos institucijos lygiaverčiu pripažintą mokymą ir lavinimą, tačiau tik tuo atveju, jei apie šį pripažinimą buvo informuotos kitos valstybės narės ir Komisija.

*7 straipsnis*

Nepažeisdama 6 straipsnio, priimančioji valstybė narė gali taip pat reikalauti iš pareiškėjo:

▼B

a) išlaukti adaptacijos laikotarpį, neviršijantį dvejų metų, arba laikyti kvalifikacinį egzaminą ar testą tuo atveju, kai mokymas ir išsilavinimas, įgytas remiantis 6 straipsnio pirmos pastraipos a ir b punktais, yra susijęs su teoriniais ir praktiniais dalykais, kurie iš esmės skiriasi nuo nurodytųjų pažymėjime, reikalaujamame priimančiojoje valstybėje narėje, arba kai veiklos sritims priimančiojoje valstybėje narėje būtinas konkretus mokymas ir lavinimas, susijęs su teoriniais ir praktiniais dalykais, kurie iš esmės skiriasi nuo tų, kurie nurodyti pareiškėjo oficialias kvalifikacijas įrodančiame dokumente.

▼M5

Jei priimančioji valstybė narė reikalauja, kad pareiškėjas baigtų adaptacinį laikotarpį arba laikytų tinkamumo testą, pirmiausia ji turi nustatyti, ar pareiškėjo profesinės praktikos metu įgytos žinios visiškai arba iš dalies atitinka pirmoje pastraipoje minėtą esminį skirtumą.

▼B

Jei priimančioji valstybė narė naudojasi šia galimybe, ji turi suteikti pareiškėjui teisę rinktis viena iš dviejų: adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą. Jei priimančioji valstybė narė, kuri reikalauja pažymėjimo, ketina nustatyti leidžiančias nukrypti nuostatas dėl pareiškėjo teisės pasirinkti, taikoma 14 straipsnyje nustatyta tvarka;

b) išlaukti adaptacijos laikotarpį, neviršijantį dvejų metų, arba laikyti kvalifikacinį egzaminą ar testą, jeigu, kaip ir 6 straipsnio pirmos pastraipos c punkte minimu atveju, jis neturi diplomo, pažymėjimo ar kito mokymą ir lavinimą įrodančio dokumento. Priimančioji valstybė narė gali pasilikti teisę rinktis adaptacijos laikotarpį, arba kvalifikacinį egzaminą ar testą.

## VI SKYRIUS

## Specialios sistemos kitoms kvalifikacijoms pripažinti

*8 straipsnis*

Kai norint priimančiojoje valstybėje narėje pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją, reikia turėti kompetenciją patvirtinantį dokumentą, kompetentinga institucija negali, remdamasi tuo, kad kvalifikacijos nėra pakankamos, atsisakyti leisti valstybės narės piliečiui pradėti dirbti pagal tą profesiją ar toliau dirbti pagal ją tomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos saviems piliečiams:

a) jei pareiškėjas turi kompetenciją patvirtinantį dokumentą, reikalaujamą kitoje valstybėje narėje norint pradėti dirbti pagal tą pačią profesiją ar toliau dirbti pagal ją jos teritorijoje, ir tas kompetenciją patvirtinantis dokumentas buvo išduotas valstybėje narėje; arba

b) jei pareiškėjas pateikia kvalifikacijos, įgytos kitose valstybėse narėse, įrodymą,

institucija negali atsisakyti suteikti garantijų, visų pirma sveikatos, saugumo, aplinkos apsaugos ir vartotojų apsaugos, lygiaverčių toms, kurias suteikti reikalauja priimančiosios valstybės narės įstatymai ir kiti teisės aktai.

Jei pareiškėjas nepateikia tokio kompetenciją ar kvalifikacijas patvirtinančio įrodymo, taikomi priimančiosios valstybės narės įstatymai ir kiti teisės aktai.

*9 straipsnis*

Jei priimančiojoje valstybėje narėje norint pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją, reikia turėti tik mokymo

▼B

dokumentą, patvirtinantį bendrą pradinį ar vidurinį ugdymą, kompetentinga institucija negali, remdamasi tuo, kad kvalifikacijos nėra pakankamos, atsisakyti leisti valstybės narės piliečiui pradėti dirbti pagal tą profesiją ar toliau dirbti pagal ją remdamasi tuo, kad kvalifikacijos nėra pakankamos, atsisakyti leisti valstybės narės piliečiui pradėti dirbti pagal tą profesiją ar toliau dirbti tomis pačiomis sąlygomis, kokios taikomos jos piliečiams, jei pareiškėjas turi atitinkamo lygio oficialias kvalifikacijas, jam suteiktas kitoje valstybėje narėje.

Šias oficialias kvalifikacijas įrodantis dokumentas turi būti išduotas tos valstybės narės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal jos įstatymus ir kitus teisės aktus.

## VII SKYRIUS

## Kitos priemonės, skirtos palengvinti veiksmingą naudojimąsi įsisteigimo teise, laisve teikti paslaugas ir laisvu pagal darbo sutartį dirbančių asmenų judėjimu

### *10 straipsnis*

1. Tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija iš asmenų, norinčių pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją, reikalauja įrodymo, kad jie yra nepriekaištingos reputacijos arba kad jie nėra paskelbti bankrutavusiais, arba kai ji laikinai neleidžia dirbti pagal tą profesiją dėl sunkaus profesinio nusižengimo ar baudžiamosios veikos arba tai uždraudžia, priimančioji valstybė kaip pakankamą įrodymą priima valstybių narių piliečių, norinčių dirbti pagal tą profesiją jos teritorijoje, pateiktus tokių reikalavimų atitikimą patvirtinančius dokumentus, išduotus kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, kompetentingų institucijų.

Tais atvejais, kai kilmės valstybės narės arba valstybės narės, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, kompetentingos institucijos neišduoda pirmoje pastraipoje minėtų dokumentų, tokiems dokumentams prilygsta pareiškimas davus priesaiką arba atitinkamo asmens oficialus pareiškimas valstybėse, kuriose nėra nuostatos dėl pareiškimo davus priesaiką, kilmės valstybės narės ar valstybės narės, iš kurios jis yra atvykęs, kompetentingo teismo ar administracijos pareigūno arba prireikus — notaro ar kompetentingos profesinės organizacijos atstovo akivaizdoje; tokia institucija ar notaras išduoda pažymėjimą, patvirtinantį pareiškimo davus priesaiką ar oficialaus pareiškimo tikrumą.

2. Tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija reikalauja, kad tos valstybės narės piliečiai, norintys pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją, pateiktų fizinės ar psichinės sveikatos pažymėjimą, ta institucija kaip pakankamą šiuo atžvilgiu įrodymą priima pateiktą dokumentą, reikalaujamą kilmės valstybėje narėje arba valstybėje narėje, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs.

Tais atvejais, kai kilmės valstybė narė arba valstybė narė, iš kurios užsienio pilietis yra atvykęs, norintiems pradėti dirbti pagal atitinkamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją, nekelia jokių tokio pobūdžio reikalavimų, priimančioji valstybė narė iš tokių piliečių priima tos valstybės kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą kaip atitinkantį priimančiojoje valstybėje narėje išduotus pažymėjimus.

3. Priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija gali reikalauti, kad šio straipsnio 1 ir 2 dalyse minėti dokumentai ir patvirtinimai būtų pateikti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo jų išdavimo dienos.

4. Tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija reikalauja, kad tos valstybės narės piliečiai, norintys pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją, duotų priesaiką ar padarytų oficialų pareiškimą, ir tais atvejais, kai tokia pries-

▼B

aika ar pareiškimu kitų valstybių narių piliečiai naudotis negali, ta institucija užtikrina, kad atitinkamam asmeniui būtų pasiūlyta atitinkama lygiavertė tokios priesaikos ar pareiškimo forma.

▼M5

5. Jei, norint imtis reglamentuojamos profesinės veiklos arba ja verstis priimančiojoje valstybėje narėje, reikalaujama pateikti dokumentus apie finansinę padėtį, kilmės šalyje arba valstybėje narėje, iš kurios kitos valstybės pilietis yra atvykęs, bankų išduotas pažymas ta valstybė narė laiko lygiavertėmis jos pačios teritorijoje išduodamoms pažymoms.

6. Jei priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija iš savo piliečių, norinčių imtis reglamentuojamos profesinės veiklos arba ja verstis, reikalauja įrodymo, kad jie yra apsidraudę nuo finansinės rizikos, susijusios su jų profesine atsakomybe, kitos valstybės narės draudimo įstaigų išduotas pažymas ta valstybė narė laiko lygiavertėmis jos pačios teritorijoje išduodamoms pažymoms. Tokiose pažymose nurodoma, kad draudikas laikosi priimančiojoje valstybėje narėje galiojančių įstatymų ir taisyklių dėl draudimo terminų ir dydžio. Jos turi būti pateiktos ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo išdavimo datos.

▼B

*11 straipsnis*

1. Priimančiųjų valstybių narių kompetentingos institucijos pripažįsta valstybių narių piliečių, kurie atitinka sąlygas, keliamas norintiems pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ar toliau dirbti pagal ją jų teritorijoje, teisę naudotis priimančiosios valstybės narės profesijos pavadinimu, atitinkančiu tą profesiją.

2. Priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija pripažįsta valstybių narių piliečių, kurie atitinka sąlygas, keliamas norintiems pradėti dirbti pagal reglamentuojamą profesiją ir toliau dirbti pagal ją jų teritorijoje, teisę naudotis teisėtu moksliniu vardu, įgytu savo kilmės valstybėje narėje ar valstybėje narėje, iš kurios jie yra atvykę, ir prireikus to vardo santrumpa tos valstybės kalba. Priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad po šio vardo būtų nurodoma jį suteikusios įstaigos ar egzaminų komisijos pavadinimas ir vieta.

3. Tais atvejais, kai kurią nors profesiją priimančiojoje valstybėje narėje reglamentuoja 1 straipsnio f punkte minėta asociacija ar organizacija, valstybių narių piliečiai turi teisę vartoti profesijos pavadinimą arba tos organizacijos ar asociacijos suteiktą santrumpą tik įrodę narystę.

Tais atvejais, kai asociacija ar organizacija narystę sieja su tam tikrais kvalifikaciniais reikalavimais, ji gali juos taikyti kitų valstybių narių piliečiams, kurie turi diplomą tokia prasme, kaip vartojama 1 straipsnio a punkte, pažymėjimą tokia prasme, kaip vartojama 1 straipsnio b punkte, arba mokymą ir lavinimą bei kvalifikaciją įrodantį dokumentą tokia prasme, kaip vartojama 3 straipsnio pirmos pastraipos b punkte, 5 straipsnio pirmos pastraipos b punkte ar 9, tik pagal šią direktyvą, ypač pagal 3, 4 ir 5 straipsnius.

*12 straipsnis*

1. Kaip įrodymus, kad 3–9 straipsniuose nustatytos sąlygos yra patenkintos, priimančioji valstybė narė priima valstybių narių kompetentingų institucijų išduotus dokumentus, kuriuos atitinkamas asmuo pateikia patvirtindamas savo paraišką dirbti pagal atitinkamą profesiją.

2. Paraiškos dirbti pagal reglamentuojamą profesiją nagrinėjimo procedūra turi būti atlikta kuo skubiau, o išvada priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos motyvuotu sprendimu pranešama ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo visų su atitinkamu asmeniu susijusių dokumentų pateikimo. Šis sprendimas gali būti užgin-

▼B

čijamas numatant teisės gynimo priemonę arba, jei jos nėra, teismo tvarka pagal nacionalinės teisės nuostatas.

VIII SKYRIUS

**Koordinavimo tvarka**

*13 straipsnis*

1. Per 17 straipsnyje numatytą laikotarpį valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, įgaliotas priimti paraiškas ir šioje direktyvoje minėtus sprendimus. Apie tai jos praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

2. Kiekviena valstybė narė paskiria po asmenį, atsakingą už šio straipsnio 1 dalyje minėtų institucijų veiklos koordinavimą, ir apie tai praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai. To asmens užduotis – skatinti vienodą šios direktyvos taikymą visoms profesinės veiklos rūšims. Šis koordinatorius yra Komisijos globojamos koordinavimo grupės, įsteigtos vadovaujantis Direktyvos 89/48/EEB 9 straipsnio 2 dalimi, narys.

Iš koordinavimo grupės, sudarytos remiantis Direktyvos 89/48/EEB aukščiau minėta nuostata, bus reikalaujama:

▼M5

— palengvinti šios direktyvos įgyvendinimą, pirmiausia patvirtinant ir paskelbiant nuomones Komisijos jai perduotais svarstyti klausimais,

▼B

— rinkti visą jos taikymui valstybėse narėse naudingą informaciją, ypač informaciją apie reglamentuojamų profesijų orientacinio sąrašo sudarymą ir skirtumus tarp kvalifikacijų, suteikiamų valstybėse narėse, siekiant padėti valstybių narių kompetentingoms institucijoms įvertinti, ar tokių didelių skirtumų esama.

Komisija gali teikti grupei konsultacijas apie bet kuriuos esamos sistemos svarstytinus pakeitimus.

3. Valstybės narės imasi priemonių, kad būtų teikiama reikalinga informacija apie diplomų ir pažymėjimų pripažinimą bei kitas sąlygas, reglamentuojančias darbo pagal reglamentuojamas profesijas ėmimąsi pagal šią direktyvą. Kad įvykdytų šią užduotį, jos gali kreiptis į esamus informacinius tinklus ir, jei reikia, į atitinkamas profesines asociacijas bei organizacijas. Komisija imasi reikalingų iniciatyvų, kad būtų užtikrinta būtinos informacijos perdavimo plėtotė ir koordinavimas.

IX SKYRIUS

**Nukrypimo nuo teisės rinktis adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą tvarka**

*14 straipsnis*

1. Jei pagal 4 straipsnio 1 dalies b punkto antros pastraipos antrą sakinį, 5 straipsnio trečią pastraipą arba 7 straipsnio a punkto antros pastraipos antrą sakinį valstybė narė siūlo nesuteikti pareiškėjams teisės pasirinkti adaptacijos laikotarpį arba kvalifikacinį egzaminą ar testą, apie tokios nuostatos projektą ji nedelsdama praneša Komisijai. Kartu ji praneša Komisijai apie motyvus, dėl kurių reikia įteisinti tokią nuostatą.

Apie kiekvieną gautą projektą Komisija nedelsdama praneša kitoms valstybėms narėms; ji taip pat gali dėl to projekto konsultuotis su 13 straipsnio 2 dalyje minėta koordinavimo grupe.

▼B

2. Neatmesdama galimybės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pareikšti pastabas dėl projekto, valstybė narė gali priimti tą nuostatą tik tuo atveju, jei Komisija per tris mėnesius nėra priėmusi priešingo sprendimo.

3. Valstybės narės ar Komisijos prašymu valstybės narės nedelsdamos perduoda joms su šio straipsnio taikymu siejamos nuostatos galutinį tekstą.

X SKYRIUS

**C ir D priedų dalinio keitimo tvarka**

▼M6

*15 straipsnis*

1. Mokymo ir lavinimo kursų sąrašai, pateikti C ir D prieduose, gali būti iš dalies keičiami remiantis bet kurios atitinkamos valstybės narės pagrįstu prašymu Komisijai. Prie prašymo pridedama visa atitinkama informacija ir visų pirma atitinkamų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstas. Prašymą teikianti valstybė narė informuoja kitas valstybes nares.

2. Komisija išnagrinėja atitinkamą mokymo ir lavinimo kursą ir kursus, kurių reikalaujama kitose valstybėse narėse. Ji visų pirma patikrina, ar išklausius tą kursą suteikiama kvalifikacija suteikia jos turėtojui:

— profesinio išsilavinimo ar pasirengimo lygį, prilygstantį aukštam lygiui kurso, lankomo baigus vidurinio mokslo kursą, nurodytą 1 straipsnio a punkto pirmos pastraipos antros įtraukos i papunktyje, ir

— panašų atsakomybės ir veiklos lygį.

3. Komisijai padeda komitetas.

Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB [1] 4 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nustatytas terminas yra du mėnesiai.

5. Komisija informuoja atitinkamas valstybes nares apie sprendimą ir atitinkamais atvejais skelbia pataisytą sąrašą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6. Pirmiau nustatyta tvarka padaryti mokymo ir lavinimo kursų sąrašų C ir D prieduose pakeitimai taikomi nedelsiant nuo Komisijos nustatytos dienos.

▼B

XI SKYRIUS

**Kitos nuostatos**

*16 straipsnis*

Pasibaigus 17 straipsnyje numatytam laikotarpiui, valstybės narės kas dveji metai pateikia Komisijai ataskaitą apie įvestos sistemos taikymą.

---

([1]) 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (OL L 184, 1999 7 17, p. 23.)

▼B

Be bendro pobūdžio pastabų, šioje ataskaitoje pateikiama priimtų sprendimų santrauka ir aprašomos pagrindinės problemos, kylančios taikant šią direktyvą.

*17 straipsnis*

1. Valstybes narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 1994 m. birželio 18 d., įgyvendina šia direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

*18 straipsnis*

Ne vėliau kaip praėjus penkeriems metams nuo 17 straipsnyje nurodytos datos Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ataskaitą apie šios direktyvos taikymo eigą.

Po visų reikalingų konsultacijų Komisija pateikia savo išvadas dėl bet kurių pakeitimų, darytinų šioje direktyvoje. Kartu Komisija, jei reikia, pateikia pasiūlymus, kaip patobulinti esamas taisykles, kad būtų sudaromos palankesnės sąlygos judėjimo laisvei, įsisteigimo teisei ir laisvei teikti paslaugas.

*19 straipsnis*

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼B

*A PRIEDAS*

**2 straipsnio antroje pastraipoje minimas direktyvų sąrašas**

1. 64/429/EEB ([1])

   1964 m. liepos 7 d. Tarybos direktyva dėl asmenų, savarankiškai dirbančių apdirbamosios pramonės šakose, priskiriamose ISIC 23–40 pagrindinėms grupėms (pramonė ir smulkus verslas), įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas

   64/427/EEB ([2])

   1964 m. liepos 7 d. Tarybos direktyva, išdėstanti išsamias nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių asmenims, savarankiškai dirbantiems gamybos ir perdirbimo pramonės šakose, priskiriamose pagal Tarptautinį standartinį gamybinės visų ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (ISIC) 23–40 pagrindinėms grupėms (pramonė ir smulkus verslas)

2. 68/365/EEB ([3])

   1968 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva dėl asmenų, savarankiškai dirbančių maisto perdirbimo ir gėrimų pramonėje (ISIC 20 ir 21 pagrindinės grupės), įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas

   68/366/EEB ([4])

   1968 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva, nustatanti išsamias nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių asmenims, savarankiškai dirbantiems maisto perdirbimo ir gėrimų pramonėje (ISIC 20 ir 21 pagrindinės grupės)

3. 64/223/EEB ([5])

   1964 m. vasario 25 d. Tarybos direktyva dėl įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas didmeninės prekybos srityje

   64/224/EEB ([6])

   1964 m. vasario 25 d. Tarybos direktyva dėl įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti tarpininko paslaugas prekybos, pramonės ir smulkaus verslo srityse

   64/222/EEB ([7])

   1964 m. vasario 25 d. Tarybos Direktyva, nustatanti išsamias nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, taikomų užsiimant didmenine prekyba bei tarpininkaujant prekyboje, pramonėje ir smulkiųjų amatų versle

4. 68/363/EEB ([8])

   1968 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva dėl asmenų, savarankiškai dirbančių mažmeninėje prekyboje, įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas (ISIC ex 612 grupė)

   68/364/EEB ([9])

   1968 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva, nustatanti išsamias nuostatas dėl laikinųjų priemonių, skirtų asmenims, savarankiškai dirbantiems mažmeninėje prekyboje (ISIC ex 612 grupė)

5. 70/522/EEB ([10])

   1970 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva dėl asmenų, savarankiškai dirbančių didmeninėje anglių prekyboje ir prekybos anglimis tarpininkais, laisvės teikti paslaugas (ISIC ex 6112 grupė)

---

([1]) OL 117, 1964 7 23, p. 1880/64.
([2]) OL 117, 1964 7 23, p. 1863/64. Iš dalies pakeista Direktyva 69/77/EEB (OL L 59, 1969 3 10, p. 8).
([3]) OL L 260, 1968 10 22, p. 9.
([4]) OL L 260, 1968 10 22, p. 12.
([5]) OL 56, 1964 4 4, p. 863/64.
([6]) OL 56, 1964 4 4, p. 869/64.
([7]) OL 56, 1964 4 4, p. 857/64.
([8]) OL L 260, 1968 10 22, p. 1.
([9]) OL L 260, 1968 10 22, p. 6.
([10]) OL L 267, 1970 12 10, p. 14.

▼B

70/523/EEB ([1])

1970 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyva, nustatanti išsamias nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, taikomų anglių prekybos tarpininkų veiklai (ISIC ex 6112 grupė)

6. 74/557/EEB ([2])

1974 m. birželio 4 d. Tarybos direktyva dėl savarankiškai dirbančių asmenų ir tarpininkų, užsiimančių toksiškų produktų prekyba ir jų platinimu, įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas

74/556/EEB ([3])

1974 m. birželio 4 d. Tarybos direktyva, nustatanti išsamias nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, taikomų su toksiškais produktais susijusiai veiklai, prekybai ir platinimui, ir veiklai, susijusiai su profesionaliu tokių produktų naudojimu, įskaitant tarpininkavimą

7. 68/367/EEB ([4])

1968 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva dėl įsisteigimo laisvės ir paslaugų teikimo laisvės, kurią siekia įgyti privačiu verslu besiverčiantys asmenys, dirbantys asmeninių paslaugų sektoriuje (ISIC ex 85 pagrindinė grupė):

1) restoranai, kavinės, smuklės ir kitos vietos, kuriose valgoma ir geriama (ISIC 852 grupė);

2) viešbučiai, namai, kur nuomojami kambariai, stovyklos ir kitos apgyvendinimo vietos (ISIC 853 grupė).

68/368/EEB ([5])

1968 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva, nustatanti išsamias nuostatas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių, taikomų privačių paslaugų srityje savarankiškai dirbančių asmenų veiklai (ISIC ex 85 pagrindinė grupė):

1) restoranai, kavinės, užeigos (tavernos) ir kitos viešojo maitinimo vietos (ISIC 852 grupė);

2) viešbučiai, svečių namai, kempingai ir kitos laikino būsto vietos (ISIC 853 grupė).

8. 77/92/EEB ([6])

1976 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva dėl priemonių, padedančių veiksmingai naudotis įsisteigimo laisve ir laisve teikti paslaugas draudimo agentų ir brokerių veiklos (ISIC ex 630 grupė) srityje

9. 82/470/EEB ([7])

1982 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva dėl priemonių, padedančių veiksmingai naudotis įsisteigimo laisve ir laisve teikti paslaugas savarankiškai dirbančių asmenų veiklai tam tikrose paslaugose, būdingose transporto bei kelionių agentūroms (ISIC 720 grupė)

10. 82/489/EEB ([8])

1982 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva dėl priemonių, padedančių veiksmingai naudotis įsisteigimo laisve ir laisve teikti paslaugas kirpėjų verslo srityje

11. 75/368/EEB ([9])

1975 m. birželio 16 d. Tarybos direktyva dėl įvairiai veiklai (ex ISIC 01-85 skyriai) taikytinų priemonių, padedančių veiksmingai naudotis įsisteigimo laisve ir laisve teikti paslaugas, ypač tos veiklos laikinųjų priemonių

12. 75/369/EEB ([10])

([1]) OL L 267, 1970 12 10, p. 18.
([2]) OL L 307, 1974 11 18, p. 5.
([3]) OL L 307, 1974 11 18, p. 1.
([4]) OL L 260, 1968 10 22, p. 16.
([5]) OL L 260, 1968 10 22, p. 19.
([6]) OL L 26, 1977 1 31, p. 14.
([7]) OL L 213, 1982 7 21, p. 1.
([8]) OL L 218, 1982 7 27, p. 24.
([9]) OL L 167, 1975 6 30, p. 22.
([10]) OL L 167, 1975 6 30, p. 29.

▼B

1975 m. birželio 16 d. Tarybos direktyva dėl priemonių, padedančių veiksmingai naudotis įsisteigimo laisve ir laisve teikti paslaugas išvažiuojamosios veiklos srityje, ypač dėl šios veiklos pereinamojo laikotarpio priemonių

**Pastaba**

Kai kurios pirmiau išvardytos direktyvos papildytos Danijos, Airijos ir Jungtinės Karalystės (OL L 73, 1972 3 27), Graikijos (OL L 291, 1979 11 19) ir Ispanijos bei Portugalijos (OL L 302, 1985 11 15) Stojimo aktais.

▼B

*B PRIEDAS*

**2 straipsnio trečioje pastraipoje minimų direktyvų sąrašas**

Tai direktyvos, išvardytos A priedo 1–7 dalių tekstuose, išskyrus 6 dalyje įrašytą Direktyvą 74/556/EEB.

▼B

*C PRIEDAS*

**TAM TIKROS STRUKTŪROS KURSŲ SĄRAŠAS, MINIMAS 1 STRAIPSNIO a PUNKTO PIRMOS PASTRAIPOS ANTROS ĮTRAUKOS ii PAPUNKTYJE**

1. **Paramedicinos ir vaikų priežiūros mokymo kursai**

▼A2

*Čekijoje*

Rengiami šie specialistai:

— sveikatos apsaugos padėjėjas (zdravotnický asistent),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 13 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir 4 metų profesinio vidurinio ugdymo vidurinėje medicinos mokykloje, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu.

— mitybos padėjėjas (Nutriční asistent

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 13 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir 4 metų profesinio vidurinio ugdymo vidurinėje medicinos mokykloje, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu.

▼B

*Vokietijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— vaikų slaugytojas (Kinderkrankenschwester/Kinderkrankenpfleger),

▼M1

— fizioterapeutas (Krankengymnast(in)/Physiotherapeut(in)) ([1]),

▼M7

— darbo gydytojas/ergoterapeutas (Beschäftigungs- und Arbeitstherapeut/Ergotherapeut),

▼B

— logopedas (Logopäde/Logopädin),

— ortoepistas (Orthoptist(in)),

— valstybės pripažintas vaikų rūpybos darbuotojas (Staatlich anerkannte(r) Erzieher(in)),

— valstybės pripažintas specialusis pedagogas (Staatlich anerkannte(r) Heilpädagoge(-in)),

▼M1

— klinikos laborantas (medizinisch-technische(r) Laboratoriums-Assistent (in)),

— radiologijos laborantas (medizinisch-technische(r) Radiologie-Assistent (in)),

— medicinos funkcinės diagnostikos laborantas (medizinisch-technische(r) Assistent(in) für Funktionsdiagnostik),

— veterinarijos laborantas (veterinärmedizinisch-technische(r) Assistent(in)),

— dietistas (Diätassistent(in)),

— farmakotechniko (Pharmazieingenieur) diplomas, iki 1994 m. kovo 31 d. gautas buvusioje Vokietijos Demokratinėje Respublikoje arba Naujoje žemėje *(Länder)*,

([1]) Nuo 1994 m. birželio 1 d. profesijos pavadinimas „Krankengymnast(in)“ pakeistas pavadinimu „Physiotherapeut(in)“. Nepaisant to, šie specialistai, įgiję diplomą iki tos dienos, jei nori, gali toliau vartoti ankstesnį pavadinimą „Krankengymnast(in)“;

▼M1

— psichikos sveikatos slaugytojas (Psychiatrische(r) Krankenschwester/ Krankenpflege),

— logopedas (Sprachtherapeut(in)).

▼B

*Italijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— dantų technikas (odontotecnico),

— optikas (ottico).

▼M7

_____

▼A2

*Kipre*

Rengiami šie specialistai:

— dantų technikas (οδοντοτεχνίτης)

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 14 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 6 metų pradinio ugdymo, 6 metų vidurinio ugdymo ir 2 metų aukštesniojo profesinio mokymo bei 1 metų profesinės praktikos.

— optikas (τεχνικόςοπτικός)

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 14 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 6 metų pradinio ugdymo, 6 metų vidurinio ugdymo ir 2 metų aukštesniojo mokymo bei 1 metų profesinės praktikos.

*Latvijoje*

Rengiami šie specialistai:

— dantų gydytojo padėjėjas (zobārstniecības māsa)

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 13 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 10 metų bendrojo vidurinio ugdymo ir 2 metų profesinio mokymo medicinos mokykloje bei 3 metų profesinės praktikos, kurią baigus turi būti išlaikytas kvalifikacinis egzaminas specialybės pažymėjimui gauti.

— biomedicinos laborantas (biomedicīnas laborants)

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 10 metų bendrojo vidurinio ugdymo ir 2 metų profesinio mokymo medicinos mokykloje bei 2 metų profesinės praktikos, kurią baigus turi būti išlaikytas kvalifikacinis egzaminas specialybės pažymėjimui gauti.

— dantų technikas (zobu tehniķis)

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 10 metų bendrojo vidurinio ugdymo ir 2 metų profesinio mokymo medicinos mokykloje bei 2 metų profesinės praktikos, kurią baigus turi būti išlaikytas kvalifikacinis egzaminas specialybės pažymėjimui gauti.

— fizioterapeuto padėjėjas (fizioterapeita asistents)

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 13 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 10 metų bendrojo vidurinio ugdymo ir 3 metų profesinio mokymo medicinos mokykloje bei 2 metų profesinės praktikos, kurią baigus turi būti išlaikytas kvalifikacinis egzaminas specialybės pažymėjimui gauti.

▼B

*Liuksemburge*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— radiologijos laborantas (assistant(e) technique médical(e) en radiologie),

— klinikos laborantas (assistant(e) technique médical(e) de laboratoire),

— psichikos sveikatos slaugytojas (infirmier(ière) psychiatrique),

▼B

— gydytojo chirurgo padėjėjas (assistant(e) technique médical(e) en chirurgie),

— vaikų slaugytojas (infirmier(ière) puériculteur(trice)),

— anestezijos slaugytojas (infirmier(ière) anesthésiste),

— diplomuotas masažistas (masseur(euse) diplômé(e)),

— vaikų rūpybos darbuotojas (éducateur(trice)).

▼M2

*Nyderlanduose*

— veterinaro asistentas (*dierenartassistent*).

▼M4

*Austrijoje*

— specialus bazinis slaugytojų, besispecializuojančių vaikų ir jaunimo priežiūros srityje, mokymas,

— specialus bazinis psichikos sveikatos slaugytojų mokymas,

▼B

kurie yra baigę mokymo ir lavinimo kursus, iš viso ne trumpesnius kaip 13 metų ir susidedančius iš:

— bent trejų metų profesinio mokymo specializuotoje mokykloje, kuris baigiasi egzaminu, kai kada ir vienerių arba dvejų metų trukmės specializuotų kursų, kurie baigiasi egzaminu,

— arba bent dvejų su puse metų profesinio mokymo specializuotoje mokykloje, kuris baigiasi egzaminu, be to, per bent šešis mėnesius įgyjama darbo patirtis arba atliekama bent šešių mėnesių praktika patvirtintoje įmonėje,

— arba bent dvejų metų profesinio mokymo specializuotoje mokykloje, kuris baigiasi egzaminu, be to, per bent vienerius metus įgyjama darbo patirtis arba atliekama bent vienerių metų praktika patvirtintoje įmonėje,

▼M2

— arba veterinaro asistentui (dierenartassistent) Nyderlanduose – trejų metų profesinis mokymas specializuotoje mokykloje (MBO programa) arba alternatyva – trejų metų profesinis mokymas dualinėje gamybinės praktikos programoje (LLW), kurie baigiasi egzaminu.

▼A1

*Austrijoje*

mokymas:

— kontaktinių lęšių optiko (Kontaktlinsenoptiker),

— pedikiūrininko (Fubpfleger),

— klausos aparatų techniko (Hörgeräteakustiker),

— vaistininko (Drogist),

kurį sudaro ne trumpesni kaip keturiolikos metų bendros trukmės mokymo ir rengimo kursai, įskaitant ne trumpesnį kaip penkerių metų mokymą pagal struktūrizuotą mokymo sistemą, dalijamą į ne trumpesnę kaip trejų metų trukmės mokinystę, susidedančią iš darbo vietoje iš dalies gaunamo ir profesinio mokymo įstaigoje iš dalies teikiamo mokymo, ir į profesinės praktikos ir mokymo laikotarpį, besibaigiantį profesijos egzaminu, kurį išlaikius suteikiama teisė verstis profesija ir turėti mokinių;

— masažuotojo (Masseur),

kurį sudaro keturiolikos metų bendros trukmės mokymo ir rengimo kursai, įskaitant penkerių metų mokymą pagal struktūrizuotą mokymo sistemą, apimantį dvejų metų trukmės mokinystę, dvejų metų trukmės profesinės praktikos bei mokymo laikotarpį ir vienerių metų mokymo kursą, kuris baigiasi profesijos egzaminu, kurį išlaikius suteikiama teisė verstis profesija ir turėti mokinių;

— vaikų darželio darbuotojas (Kindergärtner/in),

— vaikų priežiūros darbuotojas (Erzieher),

▼A1

kurį sudaro trylikos metų bendros trukmės mokymo ir rengimo kursai, įskaitant penkerių metų profesinį mokymą specializuotoje mokykloje, besibaigiantį egzaminu.

▼A2

*Slovakijoje*

Rengiami šie specialistai:

— pagrindinės menų mokyklos šokių mokytojas (učiteľ v tanečnom odbore na základných umeleckých školách),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 14,5 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo, 4 metų mokymo vidurinėje specialiojoje mokykloje ir 5 semestrų šokių pedagogikos kurso.

— specialiųjų mokymo įstaigų ir socialinių tarnybų pedagogas (vychovávatel' v špeciálnych výchovných zariadeniach a v zariadeniach sociálnych služieb)

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 14 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8/9 metų pagrindinio ugdymo, 4 metų studijų vidurinėje pedagogikos mokykloje ar kitoje vidurinėje mokykloje bei 2 metų papildomų pedagogikos studijų.

▼B

2. **Amato meistro sektorius („Mester/Meister/Maître“), kuris atitinka mokymo ir lavinimo kursus, skirtus A priede išvardytose direktyvose neapibūdintiems įgūdžiams**

*Danijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— optikas (Optometrist),

šie kursai trunka iš viso 14 metų, įskaitant penkerių metų trukmės profesinį mokymą, kurio dveji su puse metų skiriami teoriniam mokymui profesinio mokymo įstaigoje ir dveji su puse metų – praktiniam mokymui darbo vietose. Kursai baigiami pripažįstamu atitinkamo amato egzaminu, suteikiančiu teisę naudoti vardą „meistras“ (Mester);

— ortopedijos technikas (Ortopaedimekaniker),

šie kursai trunka iš viso 12,5 metų, įskaitant trejų su puse metų trukmės profesinį mokymą, kurio šeši mėnesiai skiriami teoriniam mokymui profesinio mokymo įstaigoje ir treji metai – praktiniam mokymui darbo vietose. Kursai baigiami pripažįstamu atitinkamo amato egzaminu, suteikiančiu teisę naudoti vardą „meistras“ (Mester);

— ortopedinės avalynės siuvėjas ir batsiuvys (Ortopaediskomager),

šie kursai trunka iš viso 13,5 metų, įskaitant ketverių su puse metų trukmės profesinį mokymą, kurio dveji metai skiriami teoriniam mokymui profesinio mokymo įstaigoje ir dveji su puse metų – praktiniam mokymui darbo vietose. Kursai baigiami pripažįstamu atitinkamo amato egzaminu, suteikiančiu teisę naudoti vardą „meistras“ (Mester).

*Vokietijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— optikas (Augenoptiker),

— dantų technikas (Zahntechniker),

— chirurginės tvarsliavos gamintojas (Bandagist),

— klausos aparatų gamintojas (Hörgeräte-Akustiker),

— ortopedijos technikas (Orthopädiemechaniker),

— ortopedinės avalynės siuvėjas (Orthopädieschuhmacher).

*Liuksemburge*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— optikos pardavėjas (opticien),

— dantų technikas (mécanicien dentaire),

▼B

— klausos aparatų gamintojas (audioprothésiste),

— ortopedijos technikas (chirurginės tvarsliavos gamintojas) (mécanicien orthopédiste-bandagiste),

— ortopedinės avalynės siuvėjas (orthopédiste-cordonnier),

šie kursai trunka iš viso 14 metų, įskaitant bent penkerių metų mokymą pakopinio mokymo sistemoje, iš dalies įgytą darbo vietoje, o iš dalies – profesinio mokymo įstaigoje; jis baigiasi egzaminu, kurį reikia išlaikyti, jei norima verstis kokia nors veikla, laikoma kvalifikuotu darbu, kai yra dirbama savarankiškai arba pagal darbo sutartį, esant panašiam atsakomybės lygiui.

▼A1

*Austrijoje*

mokymas:

— chirurginių išvaržos tvarsčių gamintojo (Bandagist),

— korsetų dirbėjo (Miederwarenerzeuger),

— optiko (Optiker),

— ortopedinės avalynės siuvėjo (Orthopädieschuhmacher),

— ortopedijos techniko (Orthopädietechniker),

— dantų techniko (Zahntechniker),

— sodininko (Gärtner),

kurį sudaro ne trumpesni kaip keturiolikos metų bendros trukmės mokymo ir rengimo kursai, įskaitant ne trumpesnį kaip penkerių metų mokymą pagal struktūrizuotą mokymo sistemą, dalijamą į ne trumpesnę kaip trejų metų trukmės mokinystę, susidedančią iš darbo vietoje iš dalies gaunamo ir profesinio mokymo įstaigoje iš dalies teikiamo mokymo, ir į profesinės praktikos ir mokymo laikotarpį, besibaigiantį meistrystės egzaminu, kurį išlaikius suteikiamos teisės verstis profesija, turėti mokinių ir vadintis „Meister“;

amatų meistrų rengimas žemės ūkio ir miškininkystės srityje, konkrečiai

— žemės ūkio meistro (Meister in der Landwirtschaft),

— kaimo namų ekonomo (Meister in der ländlichen Hauswirtschaft ),

— sodininkystės meistro (Meister um Gartenbau),

— rinkos daržininkystės meistras (Meister im Feldgemüsebau),

— pomologijos ir vaisių perdirbimo meistro (Meister im Obstbau und in der Obstverwertung),

— vynuogininkystės ir vyno gamybos meistro (Meister im Weinbau und in der Kellerwirtschaft),

— pieninkystės meistro (Meister in der Molkerei- und Käsereiwirtschaft),

— arklininkystės meistro (Meister in der Pferdewirtschaft),

— žuvininkystės meistro (Meister in der Fischereiwirtschaft),

— paukštininkystės meistro (Meister in der Geflügelwirtschaft),

— bitininkystės meistro (Meister in der Bienenwirtschaft),

— miškininkystės meistro (Meister in der Forstwirtschaft),

— miško sodinimo ir miško vadybos meistro (Meister in der Forstgarten- und Forstpflegewirtschaft),

— žemės ūkio produktų sandėliavimo meistro (Meister in der landwirtschaftlichen Lagerhaltung),

▼A1

kurį sudaro ne trumpesnės kaip penkiolikos metų bendros trukmės mokymas ir rengimas, įskaitant ne trumpesnį kaip šešerių metų mokymą pagal struktūrizuotą mokymo sistemą, dalijamą į ne trumpesnės kaip trejų metų trukmės mokinystę, susidedančią iš darbo vietoje iš dalies gaunamo ir profesinio mokymo įstaigoje iš dalies teikiamo mokymo, ir į trejų metų profesinės praktikos laikotarpį, besibaigiantį profesinės meistrystės egzaminu, kurį išlaikius suteikiamos teisės turėti mokinių ir vadintis „Meister“.

▼A2

*Lenkijoje*

Rengiami šie specialistai:

— praktinio profesinio mokymo mokytojas (Nauczyciel praktycznej nauki zawodu),

kurio mokymo kursas susideda iš:

— 8 metų pagrindinio ugdymo ir 5 metų profesinio vidurinio mokymo ar atitinkamo vidurinio ugdymo susijusioje srityje bei ne trumpesnių kaip 150 valandų pedagogikos kursų, darbo saugos ir higienos kursų ir 2 metų profesijos, kurios ketinama mokyti, profesinės praktikos, arba

— 8 metų pagrindinio ugdymo ir 5 metų profesinio vidurinio mokymo, ir įgytas aukštesniosios pedagoginės technikos mokyklos baigimo diplomas, arba

— 8 metų pagrindinio ugdymo ir 2-3 metų pagrindinio profesinio vidurinio mokymo ir ne trumpesnės kaip 3 metų profesinės praktikos, patvirtintos tam tikros profesijos meistro laipsniu, bei bent 150 valandų pedagogikos kurso.

*Slovakijoje*

Rengiami šie specialistai:

— profesinio mokymo meistras (majster odbornej výchovy),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš 8 metų pagrindinio ugdymo ir 4 metų profesinio mokymo (užbaigtas profesinio vidurinio mokymo ir (arba) atitinkamo (panašaus) profesinio mokymo arba amato kursas) ir ne trumpesnės kaip 3 metų profesinės praktikos asmens baigto mokslo arba įgyto amato srityje bei papildomų pedagoginių studijų pedagogikos fakultete arba technikos universitete arba baigto vidurinio ugdymo arba amato mokymo atitinkamuose (panašiuose) profesinio mokymo arba amato kursuose ir ne trumpesnės kaip 3 metų profesinės praktikos asmens baigto mokslo arba įgyto amato srityje bei papildomų pedagoginių studijų pedagogikos fakultete arba iki 2005 m. rugsėjo 1 d. specializuoto mokymo specialioje pedagogikos srityje, kurį profesinio mokymo meistrams teikia specialių mokyklų, kuriose nėra papildomų pedagoginių studijų, metodologijos centrai.

▼B

3. **Jūreivystės sektorius**

a) Jūrų transportas

▼A2

*Čekijoje*

rengiami šie specialistai:

— denio padėjėjas (Palubní asistent)

— už budėjimą atsakingas pareigūnas (Námořní poručík)

— vyresniojo kapitono padėjėjas (První palubní důstojník)

— kapitonas (Kapitán)

— mechanikas padėjėjas (Strojní asistent)

— budintysis mechanikas (Strojní důstojník)

— antrasis mechanikas (Druhý strojní důstojník)

▼A2

— vyresnysis mechanikas (První strojní důstojník)

— elektrotechnikas (Elektrotechnik)

— vyresnysis elektrikas (Elektrodůstojník).

▼B

*Danijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— laivo kapitonas (skibsfører),

— pirmasis kapitono padėjėjas (overstyrmand),

— viršila vairininkas, laivo denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkas (enestyrmand, vagthavende styrmand),

— laivo denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkas (vagthavende styrmand),

— vyriausiasis laivo mechanikas (maskinchef),

— pirmasis mechanikas (1. maskinmester),

— pirmasis mechanikas (budintysis mechanikas) (1. maskinmester/vagthavende maskinmester).

*Vokietijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— didelio pakrančių laivo kapitonas (Kapitän AM),

— pakrančių laivo kapitonas (Kapitän AK),

— didelio pakrančių laivo denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkas (Nautischer Schiffsoffizier AMW),

— pakrančių laivo denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkas (Nautischer Schiffsoffizier AKW),

— C kategorijos vyriausiasis laivo mechanikas (Schiffsbetriebstechniker CT – Leiter von Maschinenanlagen),

— C kategorijos laivo mechanikas (Schiffsmaschinist CMa – Leiter von Maschinenanlagen),

— C kategorijos laivo mechanikas (Schiffsbetriebstechniker CTW),

— C kategorijos laivo mechanikas – savarankiškas laivo inžinierius mechanikas (Schiffsmaschinist CMaW – Technischer Alleinoffizier).

*Italijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— laivo denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkas (ufficiale di coperta),

— inžinierius mechanikas (ufficiale di macchina).

▼A2

*Latvijoje*

rengiami šie specialistai:

— laivų elektromechanikas (Kuģu elektromehāniķis)

— šaldymo įrenginių operatorius (Kuģa saldēšanas iekārtu mašīnists).

▼B

*Nyderlanduose*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— (pakrančių laivų) pirmasis kapitono padėjėjas (papildomas mokymas) (stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)),

▼B

— pakrančių laivų inžinierius (diplomuotas) (diploma motordrijver),

▼M2

— VTS pareigūnas (VTS-functionaris)),

▼M8

*Rumunijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— jūrų transporto vairininko pagal STCW konvencijos II/ 4 skyrių („timonier marštim“).

▼B

kurie išėjo tokį mokymo kursą:

▼A2 — *Čekijoje*

— denio padėjėjas (Palubní asistent),

1. Asmuo ne jaunesnis kaip 20 metų amžiaus.

2. a) jūreivystės akademija ar jūreivystės koledžas - navigacijos departamentas, abu kursai baigiami maturitní zkouška egzaminu, bei patvirtinta ne trumpesnė kaip šešių mėnesių tarnyba plaukiojančiame laive studijų metu ar

   b) patvirtinta ne trumpesnė kaip dvejų metų tarnyba plaukiojančiame laive, kurią sudaro budėjimas jūroje dirbant pagalbinį darbą laivuose ir patvirtintų kursų, atitinkančių STCW kodekso (Tarptautinė konvencija dėl jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų) A-II/1 skirsnyje išdėstytus kompetencijos standartus ir rengiamų STCW konvencijos šalies jūreivystės akademijos ar koledžo, baigimas ir egzamino išlaikymas dalyvaujant JTK (Čekijos jūrų transporto komiteto) pripažintai egzaminų komisijai.

— už budėjimą atsakingas pareigūnas (námořní poručík),

1. Patvirtinta ne trumpesnė kaip šešių mėnesių tarnyba dirbant denio padėjėju plaukiojančiuose laivuose, kurių bendras tonažas yra 500 ar daugiau tonų, jei asmuo yra baigęs jūreivystės koledžą ar akademiją, ar vieneri metai, jei asmuo baigęs patvirtintus kursus, atitinkančius budinčiojo jūroje specialybę.

2. Tinkamai baigtas mokymas ir tai patvirtinta Denio personalo mokymo įrašų knygelėje.

— vyresniojo kapitono padėjėjas (první palubní důstojník),

Pareigūno, atsakingo už budėjimą jūroje laivuose, kurių bendras tonažas yra 500 ar daugiau tonų, kompetenciją patvirtinantis pažymėjimas ir patvirtinta ne trumpesnė kaip dvylikos mėnesių tarnyba einant tas pareigas plaukiojančiame laive.

— kapitonas (kapitán),

Laivo kapitono pažymėjimas, suteikiantis teisę dirbti laivuose, kurių bendras tonažas nuo 500 iki 3 000 tonų.

Vyresniojo kapitono padėjėjo kompetenciją patvirtinantis pažymėjimas, suteikiantis teisę dirbti laivuose, kurių bendras tonažas didesnis nei „3 000“ tonų, ir patvirtinta ne trumpesnė kaip 6 mėnesių tarnyba dirbant vyresniojo kapitono padėjėju laivuose, kurių bendras tonažas yra 500 ar daugiau tonų, ir patvirtinta ne trumpesnė kaip 6 mėnesių tarnyba dirbant vyresniojo kapitono padėjėju laivuose, kurių bendras tonažas „3 000“ ar daugiau tonų.

— mechanikas padėjėjas (strojní asistent),

1. Asmuo ne jaunesnis kaip 20 metų amžiaus.

2. Jūreivystės akademija ar jūreivystės koledžas - jūrų inžinerijos departamentas bei patvirtinta ne trumpesnė kaip šešių mėnesių tarnyba plaukiojančiame laive studijų metu.

— budintysis mechanikas (strojní důstojník),

Patvirtinta ne trumpesnė kaip 6 mėnesių tarnyba einant mechaniko padėjėjo pareigas plaukiojančiame laive, kai yra baigta jūreivystės akademija ar koledžas.

▼A2

— antrasis mechanikas (druhý strojní důstojník),

Patvirtinta ne trumpesnė kaip 12 mėnesių tarnyba einant trečiojo mechaniko pareigas plaukiojančiuose laivuose, kurių eigos variklių galingumas ne mažesnis kaip 750 kW.

— vyresnysis mechanikas (první strojní důstojník),

Atitinkamas laivų, kurių eigos variklio galingumas ne mažesnis kaip „3 000“ kW, antrojo mechaniko pažymėjimas ir patvirtinta ne trumpesnė kaip 6 mėnesių tarnyba einant tas pareigas plaukiojančiuose laivuose.

— elektrotechnikas (elektrotechnik),

1. Asmuo ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus.

2. Jūreivystės ar kita akademija, elektroinžinerijos fakultetas, technikos mokykla ar elektrotechnikos inžinerijos koledžas, visi kursai, kurie baigiami „maturitní zkouška“ egzaminu ir patvirtinta ne trumpesne kaip 12 mėnesių praktika elektros inžinerijos srityje.

— vyresnysis elektrikas (elektrodůstojník),

1. Jūreivystės akademija ar koledžas, jūrų elektroinžinerijos fakultetas arba kita akademija ar vidurinė mokykla elektros inžinerijos srityje, visi kursai turi būti baigti „maturitní zkouška“ ar valstybiniu egzaminu.

2. Patvirtinta ne trumpesnė kaip 12 mėnesių trukmės tarnyba einant elektriko pareigas plaukiojančiame laive, jei asmuo baigęs akademiją ar koledžą, arba 24 mėnesių - jei asmuo baigęs vidurinę mokyklą,

▼B

— Danijoje – devynerių metų pagrindinį ugdymą, po kurio eina pagrindinio profesinio mokymo kursas ir (arba) 17–36 mėnesių tarnyba jūroje, kurią papildo:

— laivo denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkui – vieneri metai specializuoto profesinio mokymo,

— kitiems – treji metai specializuoto profesinio mokymo,

— Vokietijoje – bendra trukmė 14–18 metų, įskaitant trejų metų pagrindinio profesinio mokymo kursą ir vienerių metų tarnybą jūroje; po jo eina vienerių arba dvejų metų specializuoto profesinio mokymo kursas, be to, tam tikrais atvejais įgyjama dvejų metų navigacinio darbo patirtis,

— Italijoje – bendra trukmė 13 metų, iš kurių bent penkeri metai profesinio mokymo, besibaigiančio egzaminu, o tam tikrais atvejais papildyto praktika,

▼A2

— *Latvijoje*

— laivų elektromechanikas (kuģu elektromehāniķis),

1. Asmuo ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus.

2. Kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų ir 6 mėnesių, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 9 metų pagrindinio ugdymo ir bent 3 metų profesinio mokymo. Papildomai reikalaujama ne trumpesnės kaip 6 mėnesių tarnybos einant laivo elektriko ar elektriko inžinieriaus padėjėjo pareigas plaukiojančiuose laivuose, kurių eigos variklių galingumas 750 kW ir daugiau. Profesinis mokymas baigiamas specialiu kompetentingos institucijos surengtu egzaminu pagal Transporto ministerijos patvirtintą mokymo programą;

— šaldymo įrenginių operatorius (kuģa saldēšanas iekārtu mašīnists),

1. Asmuo ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus.

2. Kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 13 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 9 metų pagrindinio ugdymo ir ne trumpesnio kaip 3 metų profesinio mokymo. Taip pat reikalaujama ne trumpesnės kaip 12 mėnesių tarnybos

▼A2

laive einant šaldymo įrenginių inžinieriaus padėjėjo pareigas. Profesinis mokymas baigiamas specialiu kompetentingos institucijos surengtu egzaminu pagal Transporto ministerijos patvirtintą mokymo programą,

▼M2

— *Nyderlanduose*

— (pakrančių laivų) kapitono pirmojo padėjėjo (papildomas mokymas) (stuurman kleine handelsvaart (met aanvulling)) ir pakrančių laivų inžinieriaus (diplomuoto) (diploma motordrijver) mokymo kursas trunka 14 metų, iš jų ne mažiau kaip dvejus metus mokomasi specializuotoje profesinio mokymo įstaigoje, be to, 12 mėnesių atliekama praktika,

— VTS pareigūno (VTS-functionaris) iš viso ne trumpesnis kaip 15 metų mokymas, susidedantis iš bent trejų metų aukštojo profesinio mokymo (HBO) arba tarpinio profesinio mokymo (MBO), po kurio eina nacionaliniai ir regioniniai specializuoti kursai, kurių kiekvieną sudaro ne trumpesnis kaip 12 savaičių teorinis mokymas ir kurių kiekvienas baigiasi egzaminu,

▼M8

— *Rumunijoje:*

— jūrų transporto vairininko pagal STCW konvencijos II/ 4 skyrių („timonier marštim“);

1. Asmuo ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus.

2. a) turi atitinkamą jūrininko profesijos pažymėjimą (vidurinės mokyklos jūreivystės studijos); 24 mėnesius ėjo jūrininko pareigas jūroje plaukiojančiame laive, iš kurių ne mažiau nei 12 mėnesių — paskutiniaisiais penkeriais metais; baigė patvirtintą paaukštinimo į vykdomąsias pareigas kursą (7 dienų),

b) arba turi atitinkamą jūrininko profesijos pažymėjimą (vidurinės mokyklos jūreivystės studijos) arba turi radijo operatoriaus, mobiliojo jūrų laivo atpažinimo techninio operatoriaus profesijos pažymėjimą; 24 mėnesius ėjo jūrininko ir radijo operatoriaus, mobiliojo jūrų laivo atpažinimo techninio operatoriaus ar Globalinės jūrų avarinio ryšio ir saugumo sistemos — Galilėjo operatyvinės bendrovės (GMDSS—GOC) operatoriaus pareigas jūroje plaukiojančiame laive; baigė patvirtintą paaukštinimo į vykdomąsias pareigas kursą (7 dienų).

▼B

ir kurie yra pripažinti pagal 1978 m. Tarptautinę STCW konvenciją (1978 m. Tarptautinė jūrininkų mokymo, diplomavimo ir budėjimo standartų konvencija).

b) Jūrų žvejyba

*Vokietijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— laivo kapitonas, gelminė žvejyba (Kapitän BG/Fischerei),

— laivo kapitonas, pakrantės žvejyba (Kapitän BK/Fischerei),

— tolimojo plaukiojimo laivo denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkas (Nautischer Schiffsoffizier BGW/Fischerei),

— pakrančių laivo denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkas (Nautischer Schiffsoffizier BKW/Fischerei).

*Nyderlanduose*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— pirmasis kapitono padėjėjas (V mechanikas) (stuurman werktuigkundige V),

— (žvejybos laivo) IV mechanikas (werktuigkundige IV visvaart),

— (žvejybos laivo) IV pirmasis kapitono padėjėjas (stuurman IV visvaart),

— pirmasis kapitono padėjėjas (VI mechanikas) (stuurman werktuigkundige VI),

▼B

mokymą sudaro:

— Vokietijoje – bendra trukmė 14–18 metų, įskaitant trejų metų pagrindinio profesinio mokymo kursą ir vienerių metų tarnybą jūroje, po jo eina vienerių arba dvejų metų specializuoto profesinio mokymo kursas, be to, tam tikrais atvejais įgyjama ir dvejų metų navigacinio darbo patirtis,

— Nyderlanduose – kurso trukmė svyruoja nuo 13 iki 15 metų, iš kurių bent dvejus metus mokomasi specializuotoje profesinėje mokykloje, be to, įgyjama 12 mėnesių darbo patirtis,

ir kurie yra pripažinti pagal 1977 m. Torremolino konvenciją (1977 m. Tarptautinė konvencija dėl žvejybos laivų saugumo).

4. **Techninis sektorius**

▼A2

*Čekijoje*

rengiami šie specialistai:

— kvalifikuotas technikas, kvalifikuotas statybininkas (autorizovaný technik, autorizovaný stavitel),

kuris yra baigęs ne trumpesnį kaip 9 metų profesinį mokymą, susidedantį iš 4 metų techninio vidurinio mokymo, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu (vidurinės technikos mokyklos egzaminu), ir 5 metų profesinės praktikos, kuri baigiama pasirinktos profesinės veiklos statybos srityje profesinės kvalifikacijos egzaminu (pagal Aktą Nr. 50/1976 Sb. (Statybos aktas) ir Aktą Nr. 360/1992 Sb.).

— geležinkelių transporto priemonės vairuotojas (fyzická osoba řídící drážní vozidlo),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir 4 metų vidurinio profesinio mokymo, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu ir valstybiniu transporto priemonių varomosios jėgos egzaminu.

— kelių priežiūros technikas (drážní revizní technik),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir 4 metų profesinio vidurinio mokymo vidurinėje mechanikos ar elektronikos mokykloje, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu.

— vairavimo instruktorius (učitel autoškoly),

asmuo ne jaunesnis kaip 24 metų amžiaus; kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir ne trumpesnio kaip 4 metų profesinio vidurinio mokymo, pagrindinį dėmesį skiriant eismui ir mašinų įrangai, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu.

— Valstybės technikas, atsakingas už motorinių transporto priemonių techninę apžiūrą (kontrolní technik STK),

asmuo ne jaunesnis kaip 21 metų amžiaus; kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir ne trumpesnio kaip 4 metų profesinio vidurinio mokymo, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu, bei ne trumpesnės kaip 2 metų techninės praktikos; suinteresuotas asmuo privalo turėti vairuotojo pažymėjimą ir asmens neteistumo pažymą bei privalo būti baigęs specialų ne trumpesnį kaip 120 valandų valstybės technikų mokymą bei sėkmingai išlaikęs egzaminą.

— automobilių dujų išmetimo kontrolės mechanikas (Mechanik měření emisí),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir ne trumpesnio kaip 4 metų profesinio vidurinio mokymo, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu; be to, pareiškėjas turi būti atlikęs ne trumpesnę kaip 3 metų techninę praktiką ir baigęs specialų 8 valandų trukmės automobilių dujų išmetimo kontrolės mechanikų mokymą bei sėkmingai išlaikęs egzaminą.

— I klasės kapitonas (Kapitán I. třídy),

▼A2

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 15 metų, susidedantį iš 8 metų pagrindinio ugdymo ir 3 metų profesinio mokymo, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu ir tinkamumo pažymėjimu patvirtinamu egzaminu. Baigus šį profesinį mokymą turi būti atliekama 4 metų profesinė praktika, kuri baigiama egzaminu.

— paminklų, kurie yra meno kūriniai, restauratorius (restaurátor památek, které jsou díly uměleckých řemesel),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, jei restauravimo kursas apima visą vidurinį techninį mokymą, arba 10 ar 12 metų susijusio kurso studijas, ir yra įgijęs 5 metų profesinę patirtį, jei visas vidurinis techninis mokymas baigiamas „maturitní zkouška“ egzaminu, ar yra įgijęs 8 metų profesinę patirtį, jei vidurinis techninis mokymasis baigiamas baigiamuoju amato egzaminu.

— meno darbų, kurie nėra paminklai, bet yra laikomi muziejų ir galerijų kolekcijose, bei kitų kultūros vertybių restauratorius (restaurátor děl výtvarných umění, která nejsou památkami a jsou uložena ve sbírkách muzeí a galerií, a ostatních předmětů kulturní hodnoty),

kuris yra baigęs 12 metų trukmės mokymo kursą bei įgijęs 5 metų profesinę patirtį, jei restauravimo kursas apima visą vidurinį techninį mokymą, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu.

— atliekų tvarkytojas (odpadový hospodář),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir 4 metų vidurinio profesinio mokymo, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu, ir per pastaruosius 10 metų įgijęs bent 5 metų patirtį atliekų tvarkymo sektoriuje.

— sprogdinimų techninis vadovas (technický vedoucí odstřelů),

kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir ne trumpesnio kaip 4 metų profesinio vidurinio mokymo, pasibaigiantį „maturitní zkouška“ egzaminu,

ir:

— įgiję 2 metų patirtį dirbdami požemyje sprogdintojais (požeminiai darbai) ar 1 metų patirtį dirbdami paviršiuje (paviršiaus darbai), įskaitant 6 mėnesių patirtį dirbant sprogdintojo padėjėju;

— išėję 100 valandų teorinio ir praktinio mokymo kursą, kuris baigiamas atitinkamo rajono kasybos valdžios institucijos surengtu egzaminu;

— įgiję 6 mėnesių ar ilgesnę profesinę didelių sprogdinimo darbų planavimo ir vykdymo patirtį;

— išėję 32 valandų teorinio ir praktinio mokymo kursą, kuris baigiamas Čekijos kasybos valdžios institucijos surengtu egzaminu.

▼B

*Italijoje*

mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

— matininkas (geometra),

— žemės matininkas (perito agrario),

▼M1

_____

_____

▼B

kurie yra baigę vidurinius techninius kursus, iš viso ne trumpesnius kaip 13 metų; jie susideda iš aštuonerių metų privalomojo ugdymo, po kurio eina penkeri metai vidurinio ugdymo, įskaitant trejų metų profesinį mokymą, pasibaigiantį technikos bakalaureato egzaminu, be to:

— matininkams:

atlieka praktiką, trunkančią bent dvejus metus profesiniame biure,

▼B

arba įgyja penkerių metų darbo patirtį,

▼M1

— topografams, išėjusiems ne trumpesnį kaip dvejų metų praktinio mokymo kursą,

▼B

po to laikomas valstybinis egzaminas.

▼A2

*Latvijoje*

rengiami šie specialistai:

— garvežio mašinisto padėjėjas (vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) palīgs),

— asmuo ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus,

— kuris yra baigęs mokymo kursą, iš viso ne trumpesnį kaip 12 metų,, susidedantį iš ne trumpesnio kaip 8 metų pagrindinio ugdymo ir ne trumpesnio kaip 4 metų profesinio mokymo; profesinis mokymas baigiamas specialiu darbdavio egzaminu; kompetentingos valdžios institucijos asmeniui 5 metams išduoda kvalifikaciją patvirtinantį pažymėjimą.

▼B

*Nyderlanduose*

mokymas, po kurio įgyjama tokia profesija:

— teismo antstolis (gerechtsdeurwaarder),

▼M2

— dantų technikas (tandprotheticus),

— teismo antstoliui (gerechtsdeurwaarder), iš viso trunkančius 19 metų; jie susideda iš aštuonerių metų privalomojo ugdymo, po kurio eina aštuoneri metai vidurinio ugdymo, įskaitant ketverių metų techninį mokymą, pasibaigiantį valstybiniu egzaminu, ir, be to, trejų metų teorinis ir praktinis profesinis mokymas,

— dantų technikui (tandprotheticus), iš viso trunkančius ne trumpiau kaip 15 metų dieninio mokymo ir trejų metų vakarinio ar neakivaizdinio mokymo; jie susideda iš aštuonerių metų pagrindinio ugdymo, ketverių metų bendrojo vidurinio ugdymo, baigto trejų metų profesinio mokymo, įskaitant teorinį ir praktinį mokymą dirbti dantų techniku, ir, be to, trejų metų vakarinio ar neakivaizdinio mokymo dirbti dantų techniku, pasibaigiančio egzaminu.

▼A1

*Austrijoje*

mokymas:

— miškininko (Förster),

— techninio konsultanto (Technisches Büro),

— darbo jėgos nuomos specialybės (Überlassung von Arbeitskräften - Arbeitsleihe),

— įdarbinimo agento (Arbeitsvermittlung),

— investicijų patarėjo (Vermögensberater),

— privataus tyrėjo (Berufsdetektiv),

— apsaugininko (Bewachungsgewerbe),

— kilnojamojo turto agento (Immobilienmakler)

— kilnojamojo turto valdytojo (Immobilienverwalter),

▼M7

_____

▼A1

— statybos projektų organizatoriaus (Bauträger, Bauorganisator, Baubetreuer),

— inkasavimo instituto (Inkassoinstitut),

▼A1

kurį sudaro ne trumpesnės kaip penkiolikos metų bendros trukmės mokymas ir rengimas, apimantis po aštuonerių metų privalomojo mokymo ne trumpesnį kaip penkerių metų vidurinio mokslo lygmens technikos ar komercijos studijas, kurios baigiasi techninės ar komercinės brandos egzaminu, po kurio reikia bent dvejų metų mokymo ir rengimo darbo vietoje, kuris baigiasi profesijos egzaminu;

— „draudimo konsultanto“ (Berater in Versicherungsangelegenheiten),

kurį sudaro 15 metų bendros trukmės mokymas ir rengimas, įskaitant šešerių metų mokymą pagal strutūrizuotą mokymo sistemą, dalijamą į trejų metų mokinystę ir trejų metų profesinę praktiką ir mokymą, besibaigiantį egzaminu;

— statybos planavimo ir techninio skaičiavimo meistro (Planender Baumeister),

— medžio apdailos planavimo ir techninio skaičiavimo meistro (Planender Zimmermeister),

kurį sudaro ne trumpesnės kaip aštuoniolikos metų bendros trukmės mokymas ir rengimas, įskaitant ne trumpesnį kaip devynerių metų profesinį rengimą, dalijamą į ketverių metų vidurinio mokslo lygmens technikos studijas ir penkerių metų profesinę praktiką ir rengimą, besibaigiantį profesiniu egzaminu, kurį išlaikius suteikiamos teisės verstis profesija ir rengti mokinius, jei šis rengimas yra susijęs su teise planuoti pastatus, daryti techninius apskaičiavimus ir prižiūrėti statybą (Marijos Teresės privilegija).

▼M7

— komercijos buhalteris (Gewerblicher Buchhalter) pagal 1994 m. Prekybos, amatų ir pramonės įstatymą (*Gewerbeordnung* 1994)

— nepriklausomas buhalteris (Selbständiger Buchhalter) pagal 1999 m. įstatymą dėl profesijų visuomeninės apskaitos srityje (*Bundesgesetz über die Wirschaftstreuhandberufe* 1999).

▼A2

*Lenkijoje*

rengiami šie specialistai:

— diagnozuotojas, atliekantis motorinių transporto priemonių bendrąją techninę apžiūrą transporto premonių kontrolės punkte (diagnosta przeprowadzający badania techniczne w stacji kontroli pojazdów o podstawowym zakresie badań),

kuris yra baigęs mokymo kursą, susidedantį iš 8 metų pagrindinio ugdymo ir 5 metų vidurinio techninio mokymo transporto priemonių srityje, ir atlikęs 3 metų praktiką transporto priemonių apžiūros punkte ar garaže; praktikos metu išklausomas 51 valandos pagrindinis mokymo kursas apie transporto priemonių techninę apžiūrą ir išlaikomas kvalifikacinis egzaminas.

— diagnozuotojas, atliekantis motorinių transporto priemonių techninę apžiūrą rajono transporto priemonių kontrolės punkte (diagnosta przeprowadzający badania techniczne pojazdu w okręgowej stacji kontroli pojazdów),

kuris yra baigęs mokymo kursą, susidedantį iš 8 metų pagrindinio ugdymo ir 5 metų vidurinio techninio mokymo transporto priemonių srityje, ir atlikęs 4 metų praktiką transporto priemonių apžiūros punkte ar garaže;

— diagnozuotojas, atliekantis motorinių transporto priemonių techninę apžiūrą transporto priemonių kontrolės punkte (diagnosta wykonujący badania techniczne pojazdów w stacji kontroli pojazdów),

kuris yra baigęs mokymo kursą,

susidedantį iš 8 metų pagrindinio ugdymo ir 5 metų vidurinio techninio mokymo motorinių transporto priemonių srityje, ir atlikęs patvirtintą 4 metų praktiką transporto priemonių apžiūros punkte ar garaže, ar

susidedantį iš 8 metų pagrindinio ugdymo ir 5 metų vidurinio techninio mokymo nesispecializuojant motorinių transporto priemonių srityje, ir atlikęs patvirtintą 8 metų praktiką transporto priemonių apžiūros punkte ar garaže;

▼A2

praktikos metu išklausomas 113 valandų visas mokymo kursas, įskaitant pagrindinį ir specializuotą mokymą po kiekvieno etapo.

Diagnozuotojų mokymo trukmė valandomis ir mokymo bendra apimtis atskirose srityse yra išsamiai reglamentuota 2002 m. lapkričio 28 d. Infrastruktūros ministro reglamente dėl išsamių reikalavimų, taikomų diagnozuotojams (2002 m. OL, Nr. 208-1769).

— traukinio dispečeris (dyžurny ruchu),

kuris yra baigęs mokymo kursą, susidedantį iš 8 metų pagrindinio ugdymo ir 4 metų vidurinio profesinio mokymo specializuojantis geležinkelių transporto srityje bei 45 dienų traukinių dispečerių rengimo kursų, ir yra išlaikęs kvalifikacinį egzaminą, ar susidedantį iš 8 metų pagrindinio ugdymo ir 5 metų vidurinio profesinio mokymo specializuojantis geležinkelių transporto srityje bei 63 dienų traukinių dispečerių rengimo kursų, ir yra išlaikęs kvalifikacinį egzaminą.

▼B

5. **Jungtinės Karalystės kursai, prilyginami nacionalinėms profesinėms kvalifikacijoms arba Škotijos profesinėms kvalifikacijoms**

Mokymas, po kurio įgyjamos tokios profesijos:

▼M3

_____

▼B

— kasyklos elektrotechnikas,

— kasyklos inžinierius mechanikas,

▼M4

_____

▼M3

_____

▼B

— bendrosios praktikos gydytojas stomatologas,

— burnos higienistas,

— optikos pardavėjas,

— kasyklos pavaduotojas,

— nemokumo specialistas,

— licencijuotas teisininkas, tvarkantis turto perdavimo reikalus,

▼M3

_____

▼B

— krovininių (keleivinių) laivų pirmasis kapitono padėjėjas – neribota verslo sritis,

— krovininių (keleivinių) laivų antrasis kapitono padėjėjas – neribota verslo sritis,

— krovininių (keleivinių) laivų trečiasis kapitono padėjėjas – neribota verslo sritis,

— krovininių (keleivinių) laivų denio tarnybos vadovaujančios sudėties jūrininkas – neribota verslo sritis,

— krovininių (keleivinių) laivų inžinierius mechanikas – neribota prekybos sritis,

▼M4

_____

— kaip paskutinė įtrauka pridedama atestuotas techniškai kompetentingas atliekų tvarkymo specialistas,

▼M7

— registruotas veterinarijos sanitaras,

▼B

kai įgyjamos kvalifikacijos atitinka Jungtinės Karalystės nacionalinių profesinių kvalifikacijų 3 ir 4 lygius ir yra prilyginamos nacionalinėms profesi-

▼B

nėms kvalifikacijoms (NPK) ►M4 ——————— ◄, arba Škotijoje jas prilygina Škotijos profesinėms kvalifikacijoms.

Lygiai apibrėžiami taip:

— **3 lygis**: kompetencija imtis plataus spektro įvairių darbo veiklos rūšių, atliekamų įvairiomis, dažnai sudėtingomis ir neįprastomis sąlygomis. Čia yra reikšminga atsakomybė ir savarankiškumas, o dažnai reikalinga kontroliuoti kitus asmenis ir jiems vadovauti,

— **4 lygis**: kompetencija imtis plataus spektro sudėtingos techninės arba profesinės darbo veiklos, atliekamos įvairiomis sąlygomis ir su dideliu laipsniu asmeninės atsakomybės ir savarankiškumo. Čia dažnai reikalinga būti atsakingam už kitų darbą ir išteklių paskirstymą.

▼B

*D PRIEDAS*

**Pakopinio mokymo kursų sąrašas, minimas 3 straipsnio pirmos pastraipos b punkto trečioje įtraukoje**

*Jungtinėje Karalystėje*

Reglamentuojami kursai, kai įgyjamos kvalifikacijos atitinka Jungtinės Karalystės nacionalinių profesinių kvalifikacijų 3 ir 4 lygius, o ►M4 ——————— ◄ jas prilygina nacionalinėms profesinėms kvalifikacijoms (NPK), arba Škotijoje – Škotijos profesinėms kvalifikacijoms.

Lygiai apibrėžiami taip:

— **3 lygis**: kompetencija imtis plataus spektro įvairių darbo veiklos rūšių, atliekamų įvairiomis, dažnai sudėtingomis ir neįprastomis sąlygomis. Čia yra reikšminga atsakomybė ir savarankiškumas, o dažnai reikalinga kontroliuoti kitus asmenis ir jiems vadovauti,

— **4 lygis**: kompetencija imtis plataus spektro sudėtingos techninės arba profesinės darbo veiklos, atliekamos įvairiomis sąlygomis ir su dideliu laipsniu asmeninės atsakomybės ir savarankiškumo. Čia dažnai reikia būti atsakingam už kitų darbą ir išteklių paskirstymą.

▼M1

*Vokietijoje*

tokie reglamentuojami kursai:

— reglamentuojami techniko padėjėjo (technische(r) Assistent(in)), pardavėjo padėjėjo (kaufmännische(r) Assistent(in)), socialinio darbo (soziale Berufe) ir valstybės pripažinto kvėpavimo ir retorikos dėstytojo (staatlich geprüfte(r) Atem-, Sprech- und Stimmlehrer(in)) profesinio rengimo kursai, iš viso ne trumpesni kaip 13 metų, kurių būtina sąlyga — sėkmingai baigtas vidurinio ugdymo kursas (mittlerer Bildungsabschluß) ir kuriems priskiriami:

  — ne trumpesnis kaip trejų metų ([1]) profesinis mokymas specializuotoje mokykloje (Fachschule), pasibaigiantis egzaminu, ir tam tikrais atvejais — papildomas vienerių arba dvejų metų taip pat egzaminu pasibaigiantis specializacijos kursas,

  — arba ne trumpesnis kaip dvejų su puse metų mokymas specializuotoje mokykloje (Fachschule), pasibaigiantis egzaminu, be to, įgyjama ne mažiau kaip šešių mėnesių darbo patirtis arba ne trumpiau kaip šešis mėnesius atliekama praktika patvirtintoje įmonėje,

  — arba ne trumpesnis kaip dvejų metų mokymas specializuotoje mokykloje (Fachschule), pasibaigiantis egzaminu, be to, įgyjama ne mažiau kaip vienerių metų darbo patirtis arba ne trumpiau kaip vienerius metus atliekama praktika patvirtintoje įmonėje,

— reglamentuojami valstybės pripažinto (staatlich geprüfte(r)) techniko (Tecker (in)), įmonės ekonomisto (Betriebswirt(in)), dizainerio (Gestalter(in)) ir šeimos rūpybos darbuotojo (Familienpfleger(in)) profesinio rengimo kursai, iš viso ne trumpesni kaip 16 metų, kurių būtina sąlyga — sėkmingai įgytas privalomasis išsilavinimas arba baigtas lygiavertis mokymas ir lavinimas (ne mažiau kaip devynerių metų trukmės) ir sėkmingai baigti ne trumpesni kaip trejų metų kursai profesinėje mokykloje (Berufsschule), be to, įgijus bent dvejų metų darbo patirtį — ne trumpesnis kaip dvejų metų dieninis mokymas ir lavinimas arba lygiavertės trukmės vakarinis ar neakivaizdinis mokymas ir lavinimas,

— reglamentuojami kursai ir kvalifikacijos kėlimas, iš viso ne trumpesni kaip 15 metų, kurių būtina sąlyga paprastai yra sėkmingai įgytas privalomasis išsilavinimas (ne mažiau kaip devynerių metų trukmės) ir baigtas profesinis mokymas (paprastai trejų metų trukmės), taip pat paprastai bent dvejų metų darbo patirtis (dažniausiai trejų metų) ir egzaminas, laikomas kvalifikacijos kėlimo dalimi, kuriam paprastai pasirengiama mokymo kursuose, organizuo-

([1]) Minimali trukmė gali būti mažesnė negu treji metai, jei atitinkamas asmuo turi kvalifikaciją, kurios reikalaujama stojant į universitetą („Abitur“), t. y. 13 metų ankstesnio mokymo ir lavinimo, arba kvalifikaciją, reikalingą stojant į Fachhochschule („Fachhochschulreife“), t. y. 12 metų ankstesnio mokymo ir lavinimo.

▼M1

jamuose lygiagrečiai su praktiniu darbu (ne mažiau kaip 1 000 valandų), arba dieniniuose mokymo kursuose (ne mažiau kaip vienerių metų trukmės).

Vokietijos institucijos siunčia Komisijai ir kitoms valstybėms narėms šiame priede nurodytų mokymo kursų sąrašą.

▼M2

*Nyderlanduose*

tokie reglamentuojami kursai:

— reglamentuojami ne trumpesni kaip 15 metų mokymo kursai, kurių būtina sąlyga – sėkmingai įgytas aštuonerių metų pagrindinis išsilavinimas, taip pat ketverių metų tarpinis bendrasis vidurinis ugdymas (MAVO), arba parengiamasis profesinis mokymas (VBO), arba aukštesnio lygio bendrasis vidurinis ugdymas, ir kuriems reikalaujama, kad būtų išeitas trejų arba ketverių metų tarpinio profesinio mokymo (MBO) koledže kursas, pasibaigiantis egzaminu,

— reglamentuojami ne trumpesni kaip 16 metų mokymo kursai, kurių būtina sąlyga – sėkmingai įgytas aštuonerių metų pagrindinis išsilavinimas, taip pat ketverių metų bent parengiamasis profesinis mokymas (VBO) arba aukštesnio lygio bendrasis vidurinis ugdymas, ir kuriems reikalaujama, kad būtų baigtas ne mažiau kaip ketverių metų profesinis mokymas gamybinės praktikos sistemoje, susidedantis iš ne mažiau kaip vienos dienos per savaitę teorinio mokymo koledže, o kitomis dienomis – praktinio mokymo praktinio mokymo centre arba firmoje, ir pasibaigiantis vidurinio arba aukštojo mokslo egzaminais.

Nyderlandų institucijos siunčia Komisijai ir kitoms valstybėms narėms šiame priede nurodytų mokymo kursų sąrašą.

*Austrijoje*

— Kursai aukštosiose profesinėse mokyklose (Berufsbildende Höhere Schulen) ir aukštosiose žemės ūkio ir miškininkystės mokymo įstaigose (Höhere Land- und Forstwirtschaftrliche Lehranstalten), įskaitant specialius tipus (einschließlich der Sonderformen), kurių struktūrą ir lygį nustato įstatymai bei kiti teisės aktai.

  Šie kursai trunka iš viso ne trumpiau kaip 13 metų; jiems priskiriamas penkerių metų profesinis mokymas, pasibaigiantis baigiamuoju egzaminu, kurio išlaikymas įrodo profesinę kompetenciją.

— Kursai meistrų mokyklose (Meisterschulen), meistrų pamokose (Meisterklassen), pramonės meistrų mokyklose (Werkmeisterschulen) arba statybos amatų mokyklose (Bauhandwerkerschulen), kurių struktūrą ir lygį nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

  Šie kursai trunka iš viso ne trumpiau kaip 13 metų; jie susideda iš devynerių metų privalomojo ugdymo, po kurio eina ne trumpesnis kaip trejų metų profesinis mokymas specializuotoje mokykloje, arba ne trumpesnis kaip trejų metų mokymas firmoje ir tuo pačiu metu – profesinėje mokykloje (Berufsschule), ir vienas, ir kitas pasibaigia egzaminu, be to, sėkmingai baigtas ne trumpesnis kaip vienerių metų mokymo kursas meistrų mokykloje (Meisterschule), meistrų pamokose (Meisterklassen), pramonės meistrų mokyklose (Werkmeisterschulen) arba statybos amatų mokyklose (Bauhandwerkerschule). Dažniausiai iš viso mokomasi ne trumpiau kaip 15 metų, įskaitant darbo patirties tarpsnius, kurie būna prieš mokymo kursus minėtose įstaigose, arba tuo pačiu metu, kaip ir vakarinio ar neakivaizdinio mokymo kursai (ne mažiau kaip 960 valandų).

Austrijos institucijos siunčia Komisijai ir valstybėms narėms šiame priede nurodytų mokymo kursų sąrašą.